

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 29-30 maja 2017 na kierunku filologia włoska
prowadzonym
na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego**

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu.....	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	12
Zalecenia	12
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	20
Dobre praktyki.....	20
Zalecenia	20
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	21
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	21
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	23
Dobre praktyki.....	24
Zalecenia	24
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	24
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	27
Dobre praktyki.....	27
Zalecenia	27
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	27
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5	27
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	28
Zalecenia	28
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia.....	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	28
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	30
Dobre praktyki.....	30
Zalecenia	31
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7	31
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	33
Zalecenia	33
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia.....	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	35
Dobre praktyki.....	355
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny	35
Załączniki:.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia ..	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Derdziuk OFMCAp, członek PKA,

członkowie:

1. prof. dr hab. Katarzyna Karpińska-Szaj - ekspert PKA
2. dr hab. Alicja Kacprzak - ekspert PKA
3. mgr Arkadiusz Doczyk - ekspert ds. postępowania oceniającego
4. Olga Janiszewska - ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *filologia włoska* prowadzonym na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez PKA na rok akademicki 2016/2017. Kierunek *filologia włoska* był objęty akredytacją w dniach 26-28 maja 2011 r. i była ona realizowana łącznie dla kierunku „**filologia**” na poziomie studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich tj. na specjalnościach: filologia angielska; filologia romańska; filologia włoska; filologia germańska; filologia węgierska; ugrofinistyka. Zgodnie z uchwałą Prezydium PKA nr 1033/2011 z 8 grudnia 2011 r. ocena była pozytywna.

Wizytacja kierunku *filologia włoska* została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą obowiązującą od 12.01.2017 r. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału Neofilologii, w szczególności władzami Katedry Italianistyki, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	Filologia włoska	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia pierwszego stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk humanistycznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina: językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Sześć semestrów – 180 pkt ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	12	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	160	47
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	2393	2273

Nazwa kierunku studiów	Filologia włoska	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia drugiego stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej	Obszar nauk humanistycznych	

poziomowi kształcenia)		
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina: językoznawstwo, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Cztery semestry – 120 pkt ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Specjalność: Językoznawcza Kulturowo–literacka	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	12	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	76	-
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	960	-

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Kształcenie na kierunku *Filologia włoska*, studia I stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym (wieczorowym) oraz II stopnia w trybie stacjonarnym prowadzone jest w Katedrze Italianistyki na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Koncepcja kształcenia kierunku jest zgodna z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego przyjętą Uchwałą Senatu nr 34 z dn. 17 grudnia 2008 oraz jej uszczegółowieniem, zatwierdzonym Uchwałą Senatu nr 248, z dn. 25 czerwca 2014 roku. Wpisanie koncepcji nauczania na ocenianym kierunku w misję UW i strategię jej rozwoju widoczne jest przede wszystkim poprzez dbałość o powiązanie nauki z nauczaniem, kształcenie elit, syntezę wartości uniwersalnych i lokalnych. Kształcenie w Katedrze Italianistyki wpisuje się też w misję i strategię Wydziału Neofilologii (Uchwała z dnia 28 maja 2013 r.), zgodnie z którą Jednostka kształci absolwentów - specjalistów neofilologów w zakresie znajomości języka włoskiego, badań nad językiem i literaturą w powiązaniu z aktualnym stanem wiedzy w ujęciu interdyscyplinarnym oraz poprzez przygotowanie i włączanie studentów do badań naukowych prowadzonych w Jednostce. Koncepcja kształcenia w Katedrze Italianistyki zakłada też wyrobienie u studentów potrzeby kształcenia przez całe życie oraz postawy otwartości i kreatywności w rozwoju intelektualnym i zawodowym. Konfrontacja języka oraz kultury polskiej i włoskiej, a także poznawanie specyfiki kulturowo uwarunkowanych form komunikacji przyczynia się do lepszego zrozumienia wartości uniwersalnych i specyficznych dla każdego kraju. Związki kultury polskiej i włoskiej zajmują ważne miejsce w badaniach prowadzonych w Katedrze i są widoczne w doborze treści kształcenia.

W systemie Pol-on kierunkowi filologia włoska są przypisane efekty kształcenia z dyscyplin językoznawstwo, literaturoznawstwo i kulturoznawstwo. Także uchwała Senatu Uniwersytetu Warszawskiego nr 519 z dn. 20 kwietnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych przez Wydział Neofilologii sytuuje kierunek filologia włoska w dyscyplinach: językoznawstwo, literaturoznawstwo i kulturoznawstwo. Natomiast w raporcie samooceny Jednostka przypisała kierunek tylko do dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo - jest to zapewne przeoczenie, gdyż treści i efekty kształcenia odnoszą się do przywołanych wcześniej trzech dyscyplin, a w planach rozwoju koncepcji kształcenia uwzględnia się postęp w wymienionych trzech dyscyplinach naukowych.

Katedrę cechuje dynamiczna współpraca z jednostkami uniwersyteckimi, które zajmują się komplementarnymi wobec italianistyki obszarami badań i dydaktyki (np. Studia renesansowe, prowadzone przez Instytut Filologii Klasycznej na Wydziale Polonistyki, Kolegium Międzyobszarowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych i Społecznych oraz Studia śródziemnomorskie prowadzone w ramach Wydziału Artes Liberales UW). Katedra Italianistyki współpracuje z Instytutem Kultury Włoskiej oraz z Ambasadą Republiki Włoskiej w zakresie rozpowszechniania badań oraz doskonalenia dydaktyki (konferencje naukowe, wykłady, kursy dokształcające dla nauczycieli języka włoskiego). Współpraca ta przekłada się na interdyscyplinarny charakter badań widoczny w bogatej ofercie kształcenia. Celem kształcenia na ocenianym kierunku jest też rozwijanie językowych kompetencji

komunikacyjnych prowadzących do poziomu C1 (wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy) po ukończeniu studiów licencjackich i do poziomu C2 na studiach drugiego stopnia. Wysoki poziom nauczania języka przekłada się na rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji tekstów literackich, prowadzenia badań w zakresie językoznawstwa włoskiego i zdobywania umiejętności tłumaczeniowych. Oprócz pogłębionej wiedzy i umiejętności z zakresu wyżej wymienionych dyscyplin, studenci rozwijają także kompetencje społeczne, głównie w ramach zajęć seminaryjnych i specjalizacyjnych, które prowadzone są metodą projektową.

Kształcenie na ocenianym kierunku cechuje wysokie umiędzynarodowienie. Jednostka prowadzi badania we współpracy z ośrodkami zagranicznymi oraz bardzo aktywnie uczestniczy w mobilności nauczycieli i studentów w ramach programu Erasmus + i umów o współpracy z ośrodkami zagranicznymi podpisanymi przez Jednostkę. W Katedrze Italianistyki organizowane są wykłady i konferencje z udziałem gości - specjalistów z zagranicy, prowadzone są także doktoraty w systemie co-tutelle.

W procesie ustalania koncepcji kształcenia i planowaniu rozwoju ocenianego kierunku biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Jednostka konsultuje program studiów ze studentami kontaktując się z nimi na organizowanych zebraniach z udziałem Samorządu Studenckiego, uwzględnia ich dezyderaty, co zaowocowało dużymi zmianami w programie obowiązującym od bieżącego roku akademickiego (np. zwiększenie liczby zajęć praktycznej nauki języka, wprowadzenie zajęć przygotowujących do redakcji prac dyplomowych). Informacje o losach absolwentów pozyskiwane są poprzez ogólnouniwersytecki system badania karier absolwentów, a także nieformalne kontakty z absolwentami kierunku. W inspirowaniu i optymalizowaniu koncepcji kształcenia biorą udział partnerzy z innych ośrodków akademickich w Polsce i za granicą. Bardzo pozytywnym aspektem komponowania koncepcji kształcenia jest wymiana z innymi ośrodkami akademickimi, w tym wieloma zagranicznymi, która jest okazją do porównania kształcenia w innych ośrodkach oraz doboru metod nauczania i materiałów dydaktycznych, a także prowadzenia badań i nauczania w ścisłej współpracy. Na przykład, dzięki umowie i współpracy Katedry Italianistyki z Università per Stranieri di Siena, studenci filologii włoskiej mają możliwość uzyskania Certyfikatu Università per Stranieri di Siena w zakresie nauczania języka włoskiego – DITALS (*Didattica dell'italiano come Lingua Straniera*). Jednostka finalizuje także rozmowy z uniwersytetami Roma Tor Vergata i Università per Stranieri di Siena w sprawie wspólnego programu nauczania dla studentów II stopnia. Kontakty Katedry z otoczeniem społeczno-gospodarczym są nieformalne, aczkolwiek ze względu na bliski kontakt z pracownikami (np. debaty z nauczycielami, współpraca z tłumaczami, instytucjami kultury) – przekładają się one na cenne dla modelizowania koncepcji kształcenia informacje w stosunkowo niewielkiej jednostce, jaką jest Katedra Italianistyki. Zespół Oceniający PKA proponuje jednak rozważenie sformalizowania formy kontaktów z pracodawcami do projektowania koncepcji kształcenia w celu udokumentowania wprowadzanych zmian i tendencji w kształtowaniu koncepcji kształcenia w przyszłości.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku cechuje się wysokim poziomem nauczania języka kierunkowego oraz wszechstronnością nauczania: zarówno moduł językoznawczy, jak i literaturoznawczy osadzone są w przekrojowym kontekście kulturowym oraz współczesnych badań nad dyskursem, co stanowi o oryginalności ocenianego kierunku.

1.2.

W Katedrze Italianistyki badania naukowe są prowadzone w zakresie dyscyplin, do których przypisany jest oceniany kierunek: literaturoznawstwa, językoznawstwa i kulturoznawstwa. Pracownicy naukowo-dydaktyczni Katedry są autorami wiodących publikacji teoretycznych i prac aplikacyjnych wykorzystywanymi w kształceniu na studiach filologii włoskiej zarówno I,

jak i II stopnia, poświęconymi m. in. w zakresie literaturoznawstwa: studiom nad kulturą i historią Włoch, literaturze włoskiej i komparatyście literackiej, związkom Polski i Włoch, studiom kulturowym i genderowym, reprezentacji historii w literaturze, filmowym adaptacjom literatury; w zakresie kulturoznawstwa: badaniom nad teatrem włoskim, historii kina włoskiego, włoskiej kulturze popularnej; w zakresie językoznawstwa: przyswajaniu słownictwa i gramatyki, badaniom nad dwujęzycznością i wielojęzycznością, komunikacji językowej, retoryce, badaniom nad dyskursem, bandanom dialektów włoskich. Katedra prowadzi także badania nad przekładoznawstwem: historią i teorią przekładu (tłumaczenia literackie, audiowizualne i specjalistyczne).

Systematycznie rośnie liczba organizowanych przez Katedrę (często we współpracy z Ambasadą Włoch i Włoskim Instytutem Kultury) międzynarodowych konferencji naukowych z udziałem badaczy z wielu krajów. W organizację tych konferencji włączani są studenci i doktoranci. Jednostka bardzo przestrzega zasady łączenia działalności badawczej pracowników i procesu dydaktycznego. Pracownicy włączają na bieżąco tematykę podejmowanych badań do prowadzonych zajęć (zajęcia specjalizacyjne i wykłady monograficzne) i proponują nowe moduły zajęciowe (są one przede wszystkim związane ze specjalizacją na studiach II stopnia, ale nie tylko – systematycznie urozmaicana jest oferta zajęć kursowych zwłaszcza w zakresie nachylonych kulturowo zajęć literaturoznawczych). Studenci są zachęceni do udziału w wydarzeniach naukowych, odbywających się w Katedrze: uczestniczą w konferencjach naukowych, pomagają w ich organizowaniu i obsłudze, uczestniczą w wykładach gości zagranicznych, organizują także pod opieką naukową wykładowców, własne konferencje naukowe oraz publikują wyniki swoich opracowań i przekłady (np. prestiżowa publikacja *Giuseppe Dessì in Polonia*, Firenze University Press, 2013).

1.3.

Efekty kształcenia określone dla kierunku *Filologia włoska* na studiach I i II stopnia, są spójne z efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych, dyscyplin językoznawstwa, kulturoznawstwa i literaturoznawstwa, do których kierunek został przyporządkowany (Uchwała nr 512 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 maja 2012 roku, Uchwała Senatu nr 519 z dn. 20 kwietnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla kierunków prowadzonych przez Wydział Neofilologii oraz Uchwała nr 520 Senatu z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie profilu i programu kształcenia studiów prowadzonych przez Wydział Neofilologii).

Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku *Filologia włoska*, opisują poziom i profil kwalifikacji absolwenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty kształcenia są tożsame dla obu form studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych). Nacisk kładzie się głównie na rozwijanie językowych kompetencji komunikacyjnych: efekty kształcenia zakładają wszechstronnie i świadomie posługiwanie się językiem kierunkowym po ukończeniu studiów I stopnia na poziomie C1 oraz na poziomie C2 po studiach II stopnia według oceny biegłości Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Ponadto, po ukończeniu studiów I stopnia, w wybranym drugim języku obcym absolwenci osiągają poziom B2 oraz znają język francuski na poziomie B1. Zakres merytoryczny efektów kształcenia jest ściśle powiązany z dyscyplinami naukowymi, które są podstawą koncepcji kształcenia oraz z badaniami realizowanymi w Katedrze Italianistyki. Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia, absolwent posiada specjalistyczną wiedzę źródłową oraz metodologiczną w odniesieniu do dziedzin językoznawstwa, kulturoznawstwa i literaturoznawstwa z uwzględnieniem interdyscyplinarnego charakteru tych trzech dyscyplin. Absolwenci studiów I stopnia posiadają wiedzę o podstawowych kierunkach rozwoju językoznawstwa i literaturoznawstwa w zakresie studiów italianistycznych: współczesnego języka włoskiego i literatury włoskiej; mają podstawową wiedzę o współczesnym życiu kulturalnym, społecznym i politycznym Włoch, o

historii Włoch; wskazują główne cechy zróżnicowania regionalnego języka włoskiego. Po ukończeniu studiów II stopnia absolwent kierunku posiada wiedzę i pogłębione kompetencje specjalistyczne z zakresu tych dziedzin w zależności od wyboru specjalizacji badawczej: kulturowo-literackiej lub językoznawczej.

Efekty kształcenia są sformułowane w zrozumiały, jasny sposób i pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. Widoczne jest to w matrycy efektów kształcenia oraz w poszczególnych sylabusach przedmiotowych. W większości sylabusów określono jednak tylko ogólne warunki zaliczenia przedmiotu, np. egzamin, końcowe zaliczenie pisemne, końcowe opracowanie pisemne (np. *Stulecie literatury narodowej, Scapigliatura i dekadentyzm, Włochy w XX w. - od I wojny światowej do końca zimnej wojny, Futuryzm i inne awangardy*) bez podania kryteriów oceny. Choć typ formularza sylabusu przyjęty na UW nie wymusza takiego szczegółowego opisu weryfikacji uzyskanych efektów kształcenia, z pewnością dla studenta jest przydatne bardziej szczegółowe określenie metod i kryteriów oceny postępów (np. *Warsztaty translatorskie; Język włoski na rynku sztuki*).

Efekty kształcenia zostały zdefiniowane dla wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zrównoważonych proporcjach dla poszczególnych modułów przedmiotów skupionych na I stopniu wokół praktycznej nauki języka włoskiego. Na studiach I stopnia przedmioty kierunkowe są realizowane w ramach dwóch ścieżek dydaktycznych obowiązkowych dla wszystkich studentów: „Wiedza o języku” oraz „Wiedza o literaturze i kulturze”. Przez cały czas trwania cyklu efekty kształcenia odnośnie do wiedzy i umiejętności są odpowiednio stopniowane. Po osiągnięciu efektów kształcenia przypisanym podstawowym modułom (5 semestrów) student może kontynuować naukę osiągając pogłębione efekty kształcenia dotyczące zdobycia umiejętności badawczych i pogłębionej analizy/interpretacji treści programowych w ramach zajęć seminaryjnych (np. kurs literatury włoskiej, którego planowanym efektem kształcenia jest wyposażenie w wiedzę o kulturze i podstawowych kierunkach rozwoju literatury włoskiej oraz podstawowych metodach badawczych stosowanych w literaturoznawstwie, następnie jest kontynuowany w szóstym semestrze przez tych studentów, którzy wybrali seminarium licencjackie z zakresu „Wiedza o literaturze i kulturze”). Poprzez realizację cząstkowych efektów kształcenia osiąga się zatem założone końcowe kierunkowe efekty kształcenia.

Studia II stopnia mają specjalistyczny charakter, nakierowany głównie na doskonalenie umiejętności badawczych i pogłębianie wiedzy odnośnie do zjawisk językowych, literacko-kulturowych i zagadnień przekładoznawczych w interdyscyplinarnej perspektywie. Efekty kształcenia skupione są przede wszystkim na rozwijaniu umiejętności badawczych, współpracy w grupie i samodzielności, które pozwalają na przygotowanie warsztatu badacza humanistyczno-językowcy. Koncepcja kształcenia na II stopniu obejmuje dwie specjalizacje: językoznawczą i literaturoznawczo-kulturową. Efekty kształcenia w bloku zajęć specjalizacyjnych sprecyzowane są głównie w stosunku do wiedzy i rozwijanych umiejętności. Absolwent specjalizacji językoznawczej ma więc wiedzę o trendach i kierunkach rozwoju współczesnej filologii oraz językoznawstwa, stosuje samodzielnie podstawowe metody badawcze w ramach wiodących metodologii językoznawczych, wskazuje kluczowe cechy współczesnego języka włoskiego, opisuje jego historyczną ewolucję, rozpoznaje i analizuje porównawczo podstawowe struktury języka włoskiego, funkcje społeczne, procesy wzbogacania i odbioru współczesnego języka włoskiego, opisuje procesy nauki języka, ma orientację w regionalnym zróżnicowaniu dialektów włoskich, tradycji historycznych i kulturalnych Włoch. Absolwent specjalizacji kulturowo-literackiej ma wiedzę o głównych trendach i kierunkach rozwoju współczesnej filologii oraz teorii i historii literatury, stosuje samodzielnie podstawowe metody badawcze w ramach wiodących metodologii filologicznych oraz literaturoznawstwa i kulturoznawstwa. Ma także pogłębioną wiedzę o literaturze włoskiej, o współczesnym życiu kulturalnym, społecznym i politycznym Włoch oraz pogłębioną wiedzę o historii Włoch i

uwarunkowaniach historycznych współczesnych Włoch. Zajęcia seminaryjne skupiają najwięcej efektów o charakterze kompetencji społecznych, gdyż szczególnie na tych zajęciach rozwijane są umiejętności badawcze w powiązaniu z pracą projektową, pracą w grupie i praktycznym wymiarem promocji wyników badań (konferencje oraz działalność popularyzatorska w postaci publikacji).

W obowiązującym programie studiów praktyki zawodowe nie są obowiązkowe.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

1.1.

Koncepcję kształcenia na kierunku filologia włoska prowadzonym w Katedrze Italianistyki UW cechuje wysoki poziom nauczania języka kierunkowego oraz wszechstronność i interdyscyplinarność treści programowych. Katedra Italianistyki zapewnia studentom wysoki poziom przygotowania do pracy badawczej poprzez mobilność, udział w konferencjach i działaniach promujących badania nad językiem i literaturą włoską. Jednostkę cechuje umiejętne powiązanie kształcenia z prowadzonymi w Katedrze badaniami naukowymi, bardzo duże umiędzynarodowienie oraz pozyskiwanie zagranicznych partnerów do ścisłej współpracy w prowadzeniu badań i nauczania. Wszystkie te wartości wpisują się w pełni w misję i strategię rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego i Wydziału Neofilologii.

1.2.

Katedra Italianistyki prowadzi badania naukowe w zakresie dyscyplin, do których kierunku został przypisany. Oceniany kierunek cechuje intensywna współpraca z ośrodkami zagranicznymi, ścisłe powiązanie dydaktyki z nauką oraz wdrażanie, udział studentów i doktorantów w badaniach naukowych.

1.3.

Efekty kształcenia określone dla kierunku *Filologia włoska*, studia pierwszego i drugiego stopnia są spójne z efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych i dyscyplin literaturoznawstwa, językoznawstwa i kulturoznawstwa. Efekty kształcenia są sformułowane w zrozumiały, jasny sposób i pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia przypisane poszczególnym przedmiotom uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy specjalistycznej oraz umiejętności badawczych, znajomości języka włoskiego (poziom C1 i C2), drugiego wybranego języka obcego (poziom B2) i języka francuskiego (poziom B1), a także kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej oraz w dalszej edukacji. Efekty kształcenia są tożsame dla obu form studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych).

Zalecenia

Zaleca się uzupełnienie niektórych sylabusów przedmiotowych o szczegółowe kryteria osiągnięcia oceny w celu zapewnienia jasności przekazu i zapewnienia systemu weryfikacji efektów kształcenia.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Obowiązujący obecnie program studiów powstał w 2012 roku. Znaczące zmiany programowe zaczęły obowiązywać od roku akademickiego 2017/2018 na studiach I stopnia. Nowy program kształcenia na studiach II stopnia jest już przygotowany, ale jeszcze nie został zatwierdzony przez Radę Wydziału oraz Senat UW. Zmiany będą dotyczyły głównie zakresu zajęć do wyboru i formy prowadzenia, uspołnienia progresji treści kształcenia, nie zmienią natomiast w znaczącym stopniu już teraz bardzo wartościowych merytorycznych treści kształcenia. Na obu stopniach kształcenia treści programowe są zgodne z aktualnym stanem wiedzy oraz badań w dyscyplinach przypisanych kierunkowi, co ważne, wykorzystywane są badania prowadzone przez pracowników Instytutu, zwłaszcza w modułach seminaryjnych.

Na studiach I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) obowiązują dwie obowiązkowe ścieżki kształcenia: *Wiedza o języku* oraz *Wiedza o literaturze i kulturze*. Ponadto proponowane są przedmioty pozakierunkowe. W ramach ścieżki *Wiedza o języku* realizowane są treści o charakterze praktycznym (praktyczna nauka języka włoskiego) oraz treści kierunkowe służące zdobywaniu podstawowej wiedzy i przygotowaniu do prowadzenia badań w zakresie językoznawstwa na poziomie pracy licencjackiej – są to: gramatyka opisowa: fonetyka i fonologia, morfologia, struktura języka w komunikacji, redakcja tekstu w ujęciu kontrastywnym, dialekty włoskie i języki regionalne. W ramach przedmiotów obowiązkowych, na których realizowane są treści kierunkowe studentom oferowane są także zajęcia do wyboru (np. warsztaty translatorskie w ramach kursu PNJW na III roku studiów). W ramach ścieżki *Wiedza o literaturze i kulturze* realizowane są treści kierunkowe służące zdobywaniu podstawowej wiedzy i przygotowaniu studentów do prowadzenia badań w zakresie literaturoznawstwa na poziomie pracy licencjackiej: podstawy nauki o literaturze, arcydzieła dawnej literatury włoskiej, cywilizacja średniowieczna i przełom nowożytny na Półwyspie Apenińskim, literatura włoska doby baroku i oświecenia, stulecie literatury narodowej, Włochy pod dominacją potęg europejskich, Włochy od zjednoczenia napoleońskiego do narodowego, historia filozofii, literatura włoska XX w. i współczesna, literatura, Włochy w XX w. – od I wojny światowej od końca zimnej wojny, panorama współczesnych Włoch, fakultety italianistyczne. Na trzecim roku studiów przewidziane są seminaRIA licencjackie o tematyce wynikającej z wcześniej prowadzonych kursów w ramach obu ścieżek: *wiedzy o języku* lub *wiedzy o literaturze i kulturze*. W ofercie kształcenia na I stopniu, przedmioty do wyboru stanowią ponad 30%. Co istotne, od trzeciego semestru studiów wszystkie przedmioty kierunkowe realizowane są w języku włoskim, co wymaga bardzo intensywnej nauki języka włoskiego w pierwszych trzech semestrach. W tym celu moduły zajęć związane z nauką języka włoskiego wyróżniono w liczbie umożliwiającej osiągnięcie poziomów kształcenia odpowiednio: B1 po pierwszym roku studiów, B2 o drugim i C1 po trzecim roku (do zajęć z Praktycznej nauki języka włoskiego dołączono kursy z językoznawstwa systemowego, kontrastywnego, stylistyki, dialektów włoskich, co łącznie daje 1155 godzin oszacowanych na 84 pkt. ETCS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych). Ogólna liczba godzin zajęć kontaktowych w ciągu trzech lat studiów stacjonarnych I stopnia wynosi 2393 (180 p. ECTS), liczba godzin w ciągu trzech lat studiów niestacjonarnych I stopnia wynosi 2273 godzin kontaktowych (180 pkt. ECTS) – co wynika z braku WF i mniejszej liczby zajęć z przedmiotów pozakierunkowych na studiach niestacjonarnych. W ramach przedmiotów pozakierunkowych studenci realizują jeden język (lektorat drugiego języka nowożytnego) w trybie rejestracji z puli przedmiotów ogólnouniwersyteckich i zdają egzamin certyfikacyjny UW na poziomie B2, natomiast język francuski (lektorat trzeciego języka obcego nowożytnego) jest realizowany w ramach Katedry Italianistyki. Wyodrębnione jednostki dydaktyczne w ramach planu studiów, ich wymiar godzinowy wraz z oszacowaniem nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów kształcenia dla danej jednostki mierzonego liczbą

punktów ECTS są prawidłowe i zapewniają osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Gradacja przedmiotów w poszczególnych semestrach studiów I stopnia jest właściwa pod względem stopniowania trudności, zharmonizowania treści literacko-kulturowych i językoznawczych oraz przyrostu kompetencji językowych studenta. Formy i metody kształcenia są trafnie dobrane do zakładanych efektów kształcenia: w programie studiów stosunkowo mało jest wykładów kursowych (ich specyfiką jest stosowanie metod podających nakierowanych na osiągnięcie efektów dotyczących wiedzy), a na zajęciach ćwiczeniowych, konwersatoryjnych i seminaryjnych (stanowią one ok. 70% wszystkich zajęć) wykorzystuje się metody aktywizujące studentów. Metody i techniki interaktywne pozwalają realizować efekty z kategorii umiejętności i kompetencji społecznych. Nauczyciele wykorzystują w nauczaniu różne technologie komunikacji i informacji, korzystając z pracowni komputerowej oraz z wyposażenia technicznego sal (wykłady multimedialne, pokazy filmów, korzystanie z zasobów Internetu). Ponadto jako metody kształcenia stosuje się różnorodne formy pracy własnej studenta: wypracowania, prace semestralne, prace roczne, przygotowywanie projektów; współprowadzenie części zajęć (referaty, prezentacje multimedialne, przygotowanie i moderowanie dyskusji, przygotowywanie ćwiczeń dla grupy). W zależności od formy zajęć, nauczyciele akademicy stosują różne metody kształcenia: metody praktyczne (realizacja projektów), metody problemowe i aktywizujące (dyskusja dydaktyczna), metody problemowe (wykład konwersatoryjny), metody podające (wykład informacyjny, objaśnienie, często wzbogacony o prezentacje multimedialne, projekcje filmów). Dobór metod kształcenia jest adekwatny do poszczególnych modułów, a nauczyciele akademicy pomagają studentom w zdobywaniu założonych dla programu studiów efektów kształcenia. Zespół Oceniający PKA uważa, że program studiów na kierunku *Filologia włoska* zawiera odpowiednie proporcje modułów związanych z kulturą i literaturą. Jednostka oferuje także możliwość rozwijania zainteresowań i związanej z nim pracy własnej studenta w formie działalności w kole naukowym. Na zajęciach student ma możliwość pracy w grupach/parach, przez co uczy się rozwiązywania problemów poprzez dyskusję i negocjowanie znaczeń. Nastawienie na interakcje w pracy studentów, uzasadnione wykorzystanie pomocy dydaktycznych (narzędzi multimedialnych), a przede wszystkim dbałość o rozwój językowych kompetencji komunikacyjnych w języku włoskim były też widoczne na zajęciach hospitowanych przez Zespół Oceniający PKA.

Program studiów II stopnia jest również skonstruowany prawidłowo: jego specjalistyczny charakter przekłada się na doskonalenie umiejętności badawczych studentów oraz poszerzenie wiedzy i umiejętności z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i kultury włoskiej. Program studiów II stopnia nastawiony jest na osiągnięcie umiejętności biegłego posługiwania się językiem włoskim w mowie i w piśmie na poziomie C2 *ESOKJ* Rady Europy, co jest możliwe do osiągnięcia głównie dzięki zajęciom z PNJW w liczbie 300 godz. (21 pkt. ECTS). Na II stopniu kształcenia w programie zwraca uwagę przewaga przedmiotów badawczych. Są to przedmioty przypisane są trzem modułom kształcenia: modułowi zajęć językowych i ogólnokształcących oraz modułom zajęć specjalizacyjnych: kulturowo-literackiemu oraz językoznawczemu (do wyboru w zależności od zainteresowań badawczych studenta). W ramach bloku zajęć językowych i ogólnokształcących realizowane są moduły praktycznej nauki języka włoskiego, teoria przekładu, problemy językowe w praktyce przekładowej, translatorium, wykłady monograficzne, przedmioty ogólnouniwersyteckie. W ramach specjalizacji kulturowo-literackiej realizowane są treści kierunkowe w zakresie następujących przedmiotów: metodologii badań literackich, literatury włoskiej, historia kultury Włoch w Europie, proseminarium i seminarium magisterskie oraz zajęcia specjalizacyjne. W ramach specjalizacji językoznawczej realizowane są treści kierunkowe w zakresie następujących przedmiotów: metodologii badań językoznawczych, historii języka włoskiego, retoryki, komunikacji językowej, proseminarium i seminarium magisterskiego oraz zajęć

specjalizacyjnych. W ramach przedmiotów pozakierunkowych Katedra Italianistyki zapewnia studentom m.in. zajęcia z drugiego języka obcego (język angielski, poziom B2+) zakończony zaliczeniem na ocenę lub egzaminem, natomiast zajęcia z innego języka obcego student może realizować w ramach struktur UW lub w ramach Programu Erasmus+. Zajęcia prowadzone są w znacznym stopniu metodą warsztatową i projektową, w większości są to zajęcia ćwiczeniowe, konwersatoryjne i seminaryjne, co umożliwia osiągnięcia założonych efektów kształcenia o profilu badawczym.

Studenci I i II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych mają możliwość skorzystania z indywidualizacji procesu kształcenia w kilku przypadkach: jeśli oprócz italianistyki studiuje inny kierunek (studenci MISH, studenci SFK – międzykierunkowych studiów filologiczno-kulturoznawczych w ramach Wydziału Neofilologii); jeśli z przyczyn zdrowotnych, wynikających z niepełnosprawności lub innych losowych przypadków nie mogą być obecni na wszystkich zajęciach przewidzianych programem. Pomimo barier architektonicznych budynku przy ul. Oboźnej, jednostka dokłada wszelkich starań, aby dostosować tryb nauczania do studentów z niepełnosprawnością narządu ruchu (zajęcia mogą odbywać się wtedy przy ul. Dobrej, co wymaga odpowiedniego zharmonizowania planu).

Na studiach nie prowadzi się modułu przygotowującego do zawodu nauczyciela języka włoskiego, jednak studenci kierunku mogą dodatkowo uzyskać uprawnienia nauczycielskie dzięki realizacji programu DITALS. Od roku akademickiego 2015/16, dzięki podpisaniu umowy z Università per Stranieri di Siena, Katedra Italianistyki oferuje studentom II stopnia możliwość uzyskania Certyfikatu Università per Stranieri di Siena w zakresie nauczania języka włoskiego. Jest to inicjatywa bardzo cenna, gdyż daje uprawnienia do nauczania w całej Unii Europejskiej, lecz uprawnienia te nie są uznawane w Polsce. Studenci kierunku są jednak informowani na stronie internetowej Jednostki o możliwości uzupełnienia modułów zgodnie obowiązującymi rozporządzeniami ministerialnymi. Programy studiów są dostępne na stronie internetowej Katedry Italianistyki.

Studia niestacjonarne realizowane są w formie wieczorowej, część grup odbywa swoje zajęcia razem ze studentami stacjonarnymi. W ocenie Zespołu PKA harmonogram nie budzi wątpliwości, co pokrywa się z opinią studentów studiów stacjonarnych: Na spotkaniu z ZO nie byli obecni studenci studiów niestacjonarnych, zatem nie było możliwości zweryfikowania ich opinii w tym zakresie. Liczebność grup na module *Praktyczna Nauka Języka Włoskiego* nie przekracza 20 osób, na innych modułach ćwiczeniowych 25 osób, natomiast na seminariach 15 osób. Liczebność studentów w poszczególnych grupach pozwala na realizację założonych efektów kształcenia. Dostępna pula przedmiotów obieralnych jest dla studentów kierunku *Filologia włoska* w pełni satysfakcjonująca i pozwala im na dobór modułów zgodnych z zainteresowaniami. Zapisy na specjalności na II stopniu studiów prowadzone są poprzez wybór seminarium dyplomowego w systemie USOS. Zapisy pozwalają na dobór seminarium zgodny z zainteresowaniami jedynie studentom, którzy najszybciej wykonali procedurę zapisów w systemie co nie zawsze odpowiada w pełni potrzebom studentów. Większość studentów, rozpoczynających studia na kierunku *Filologia włoska*, nie posiada kompetencji z zakresu posługiwania się językiem włoskim. Na początku roku akademickiego organizowane jest spotkanie ze studentami pierwszego roku, podczas którego studenci składają wstępne deklarację woli przynależności do danej grupy językowej (deklarują poziom znajomości języka włoskiego). Jednak w późniejszym etapie przynależność do grup językowych może być modyfikowana w zależności od stopnia zaawansowania kompetencji językowych. Podział na grupy językowe pod względem stopnia znajomości języka występuje tylko na 1 i 2 roku, na 3 roku wszyscy studenci zdobywają efekty kształcenia z tego samego poziomu, tak aby finalnie po ukończeniu studiów wszyscy absolwenci kierunku *Filologia włoska* osiągnęli te same efekty kształcenia.

Studenci kierunku *Filologia włoska* są przygotowywani do prowadzenia badań naukowych z zakresu badania literatury włoskiej oraz badania zjawisk językowych.

2.2.

Zakres i poziom założonych efektów kształcenia jest weryfikowany poprzez prace etapowe i egzaminacyjne, projekty, prace dyplomowe i osiągnięcia naukowe studentów (uczestnictwo w działalności kół naukowych, współpraca w realizowaniu projektów badawczych oraz dydaktycznych, udział w działalności promującej język i kulturę włoską). Prace etapowe są zróżnicowane, na poszczególnych zajęciach są nakierowane na przypisane im efekty kształcenia i wzajemnie się uzupełniają. Metody i techniki pracy oraz weryfikacji efektów kształcenia na zajęciach seminaryjnych i specjalizacyjnych zasadzają się na pracy projektowej, która przygotowuje studentów do prowadzenia badań – w przypadku studentów studiów I stopnia, a studentom II stopnia zapewnia udział w badaniach (często są to projekty prowadzone w Katedrze).

Jednostka dba o przejrzystość procedur oceniania studentów. Formy i kryteria weryfikacji wiedzy oraz sposoby oceny wyników na różnych etapach procesu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów są podawane do wiadomości studentów jako część sylabusów zajęć oraz jako informacja przekazywana grupie na pierwszych zajęciach. Egzaminy pisemne i ustne z praktycznej nauki języka włoskiego są oceniane komisyjnie, studenci mają wgląd do prac i egzaminów pisemnych oraz mogą omówić uzyskane wyniki u wykładowców prowadzących egzamin. W przypadku egzaminów z innych przedmiotów, przeprowadzanych przez jednego wykładowcę istnieje możliwość konsultacji i uzyskania informacji zwrotnej w czasie dyżurów pracowników.

W Jednostce przeważają następujące metody weryfikacji efektów kształcenia: egzamin ustny, egzamin pisemny, ocena aktywności na zajęciach, ocena prac pisemnych, testy językowe. Studenci kierunku *Filologia włoska* czują się oceniani sprawiedliwie. Prace egzaminacyjne i kolokwia zaliczeniowe po weryfikacji przez prowadzącego są zawsze dostępne do wglądu dla studentów, tak aby mogli dokładnie zrozumieć zakres popełnionych przez siebie błędów. Jednostka pozwala na modyfikację metod weryfikacji efektów kształcenia w zależności od potrzeb studentów, np. dodatkowe indywidualne terminy zaliczeń i egzaminów (dla studentów wyjeżdżających, pracujących, studiujących na innym kierunku itp.). Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na alternatywne możliwości zaliczania modułów zajęć np. w formie ustnej zamiast pisemnej. Mają też możliwość przedłużenia czasu pisania egzaminu czy odbycia egzaminu w specjalnym pomieszczeniu itp. Studenci, którzy realizowali określone moduły zajęć na innych Uczelniach np. w ramach wymian międzynarodowych, nie mają problemu z uznawaniem efektów kształcenia na kierunku *Filologia włoska*. Pracownicy wykorzystują praktyki zdobyte podczas wyjazdów zagranicznych, wprowadzając nowe metody weryfikacji efektów kształcenia np. wdrożenie metody weryfikowania efektów kształcenia, gdzie studenci nawzajem przygotowują dla siebie pytania, sprawdzające określone efekty kształcenia. Wyniki egzaminów z kierunkowego języka włoskiego, są wspólnie oceniane i omawiane przez nauczycieli.

W celu zapewnienia ciągłości i doskonalenia przebiegu kształcenia, dopracowania wymagałby sposób archiwizowania prac pisemnych, które to są przechowywane bez właściwego opisu podsumowującego. Archiwizowanie prac ma znaczenie nie tylko w celu wyjaśnienia przypadków spornych czy udokumentowania przeprowadzonego egzaminu/zaliczenia, ale przede wszystkim dla podnoszenia jakości kształcenia poprzez informację cenną dla nauczyciela i/lub prowadzących zajęcia w kolejnych latach. Odpowiedni komentarz „zbiorniczy” na podstawie wniosków z przeprowadzonego zaliczenia/egzaminu umożliwiłby udoskonalenie sposobów prowadzenia zajęć, jak i dopasowania adekwatnych sposobów oceniania postępów studentów z kolejnych roczników.

Prace dyplomowe (licencjackie i magisterskie) są zgodne z koncepcją kształcenia oraz efektami kształcenia przypisanymi do profilu ogólnoakademickiego z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa. Tematy prac dyplomowych mogą być zgłaszane przez studentów i są formułowane pod opieką kierujących pracą, przy czym tematy prac dyplomowych na studiach II stopnia są zatwierdzane przez Radę Jednostki. Formalne i merytoryczne kryteria, które powinna spełniać praca dyplomowa, kryteria jej oceny oraz zakres egzaminu dyplomowego, podawane są do wiadomości studentom uczestniczącym w seminariach oraz opisane w „Zasadach Studiowania w Katedrze Italianistyki”, dostępnych na stronie internetowej. Pracom dyplomowym stawiane są wymagania odnośnie do zastosowania właściwego typu dyskursu (naukowy dyskurs akademicki), wpisania się w aktualne nurty badawcze lub/i aplikację badań. Kryteria oceny pracy dyplomowej zawierają dla pracy licencjackiej: zgodność treści z tematem pracy, układ pracy, poprawność merytoryczną i formalną, umiejętność doboru literatury przedmiotu i referowania stanu badań. Prace magisterskie są także oceniane ze względu na umiejętność krytycznej analizy materiału źródłowego oraz problemowego i krytycznego referowania prac naukowych, umiejętność budowania hipotez naukowych, prowadzenia wywodu, zasadność i oryginalność doboru metodologii badawczej oraz możliwości wykorzystania wyników pracy w dalszych badaniach. Dodatkowym atutem zapewniającym wysoką jakość językową prac dyplomowych jest pomoc praktykantów z Włoch, którzy są zaangażowani w konsultacje językowe oferowane studentom ostatniego roku studiów licencjackich i magisterskich. Analiza wybranych prac dyplomowych potwierdziła właściwy sposób weryfikacji efektów kształcenia. Poziom językowy prac, ich wartość badawcza są bardzo wysokie i co istotne, prace te wpisują się w badania naukowe prowadzone w Jednostce. Prace seminaryjne, dopuszczające do egzaminu licencjackiego, ocenia wykładowca prowadzący oraz dodatkowo powołany recenzent. Prace magisterskie ocenia promotor i powołany recenzent. Zdarzają się oceny zbyt lakoniczne lub pobieżne. Cyklem dydaktycznym podlegającym zaliczeniu jest rok akademicki. Na całym UW obowiązują te same zasady formalne zaliczania roku (postanowienie Rektora UW określające organizację roku akademickiego), natomiast szczegółowe zasady zaliczania przedmiotu zajęć zawarte są w sylabusach. Zasady szczegółowe (liczbę i terminy sprawdzianów), podaje wykładowca w pierwszym tygodniu zajęć. Student, który nie spełnił wszystkich wymagań przewidzianych planem studiów dla danego roku, po złożeniu odpowiedniego podania do czwartego dnia przed ostatnim dniem okresu wyznaczonego przez Rektora UW do podjęcia decyzji dotyczących zaliczenia roku może zostać warunkowo wpisany na kolejny rok studiów jeśli zdobył minimum 75% wymaganych punktów ECTS. Student, który uzyskał warunkowe zaliczenie roku, ma obowiązek w sesji egzaminacyjnej przystąpić w pierwszym rzędzie do egzaminu (kolokwium) z przedmiotu, z którego nie uzyskał zaliczenia. Student obowiązany jest uczestniczyć we wszystkich zajęciach obowiązkowych oraz we wszystkich zajęciach z wyboru, na które się zapisał. Forma zaliczenia zajęć i ewentualna dopuszczalna liczba nieobecności nieusprawiedliwionych są formułowane w sylabusie każdego przedmiotu. W procesie dyplomowania, który stanowi ostateczną formę sprawdzenia realizacji efektów kształcenia, kwestie formalne i merytoryczne regulowane są w *Regulaminie Studiów UW*. Główne zasady redakcji prac dyplomowych oraz ustalenia formalne (terminy, zakres egzaminu dyplomowego) są przedstawiane przez promotora podczas seminarium dyplomowego. Tematy prac dyplomowych mogą być zgłaszane przez studentów i są formułowane pod opieką kierujących pracą, przy czym tematy prac dyplomowych na studiach II stopnia są zatwierdzane przez Radę Jednostki. Wybór pracy licencjackiej jest ściśle związany z wyborem seminarium dyplomowego, który ograniczony jest przez górną granicę liczebności grupy. Studenci muszą realizować pracę dyplomową, odpowiadającą wybranemu seminarium, czyli odpowiednio literaturze bądź językoznawstwu. Taki system nie pozwala wszystkim studentom na wybór pracy zgodnej z zainteresowaniami. Formalne i merytoryczne kryteria, które powinna spełniać

praca dyplomowa, kryteria jej oceny oraz zakres egzaminu dyplomowego, podawane są do wiadomości studentom uczestniczącym w seminariach oraz opisane w *Zasadach Studiowania w Katedrze Italianistyki*, dostępnych na stronie internetowej Katedry. Najważniejszymi elementami procedury dyplomowania jest uzyskanie zaplanowanych efektów kształcenia, w tym kompetencji badawczych, udokumentowanych ocenami za aktywność i za prace etapowe (w różnej formie) podczas ścieżek wprowadzających z zagadnienia badawcze z zakresu wiedzy o języku lub wiedzy o literaturze i kulturze (I stopień); i specjalizacji językoznawczej i literaturoznawczo-kulturoznawczej. Studenci samodzielnie starają się zaproponować problematykę pracy, jej ostateczny kształt ustalany jest z promotorem, a na II stopniu kształcenia temat musi być przyjęty przez Radę Naukową Katedry. Prace dyplomowe są przygotowane zgodnie z obowiązującymi wytycznymi i standardami etycznymi badań naukowych (prace sprawdzane są pod kątem uczciwości naukowej przez system antyplagiacyjny OSA i archiwizowane wraz z recenzjami w *Archiwum Prac Dyplomowych*). Uzyskanie absolutorium jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu licencjackiego i magisterskiego. Do prowadzenia seminariów licencjackich są uprawnieni nauczyciele akademicy mający co najmniej stopień naukowy doktora. Egzamin dyplomowy przeprowadza trzysobowa komisja wyznaczona przez kierownika Katedry. W przypadku studiów II stopnia prowadzenie seminariów magisterskich powierza się nauczycielom akademickim mającym co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego. Taką zgodę mogą uzyskać również adiunkci posiadający stopień doktora, są to jednak rzadkie przypadki uzasadnione specyfiką tematu lub/i współudziałem w badaniach projektowych prowadzonych w Jednostce). Egzamin dyplomowy przeprowadza trzysobowa komisja powołana przez Kierownika Katedry. W czasie zebrania z pracownikami, promotorzy prac zgłosili swoje wątpliwości dotyczące proporcji ocen składających się na ocenę końcową wpisywaną na dyplomie. W formularzu protokołu obowiązującego na UW na uzyskaną na zakończenie I etapu studiów ocenę składa się: średnia ocen z całego I etapu studiów (0,7 oceny końcowej); pozytywna ocena pracy licencjackiej (0,2 oceny końcowej); pozytywna ocena uzyskana z ustnego egzaminu licencjackiego z dziedziny (0,1 oceny końcowej). Na uzyskaną na zakończenie II etapu studiów ocenę składa się natomiast: średnia ocen z całego II etapu studiów (0,5 oceny końcowej); pozytywna ocena pracy magisterskiej (0,4 oceny końcowej); pozytywna ocena uzyskana z ustnego egzaminu magisterskiego z dziedziny (0,1 oceny końcowej). Wg opiekunów prac dyplomowych w Katedrze, 0,1 z egzaminu dyplomowego nie odzwierciedla progresji kompetencji studenta, która powinna być widoczna właśnie na ostatnim etapie studiów, jakim jest dyplomowanie. Zważywszy na fakt, że zasady te obowiązują na całym UW, warto ten wątek poddać refleksji i dyskusjom na poszczególnych wydziałach.

ZO PKA wskazuje na fakt, że niektóre z seminariów magisterskich obejmują jedynie prezentowanie przez studentów swoich prac dyplomowych, a nie praktyczne metody pisania prac dyplomowych. Zauważa się też niedostateczne przygotowanie do napisania pracy dyplomowej z zakresu posiadanego słownictwa – wiedza i umiejętności studentów z zakresu posługiwania się językiem włoskim zawierają wiele wyrażen potocznych, a napisane pracy dyplomowej wymaga znajomości profesjonalnego słownictwa. Studenci mają jednak do pomocy praktykantów z Włoch, którzy poprawiają ich prace dyplomowe od strony językowej. Sekwencja zajęć w większości odpowiada oczekiwaniom studentów, warto jednak rozważyć umieszczenie modułu *Lingwistyka korpusowa* we wcześniejszym etapie studiów, np. na studiach I stopnia ze względu na potrzebę wykorzystania efektów kształcenia realizowanych na wspomnianym module we wcześniejszych etapach kształcenia. Uzasadniona wydaje się potrzeba większej ilości modułów zajęć z zakresu tłumaczeń czy tłumaczeń specjalistycznych np. prawniczych, zwłaszcza na studiach II stopnia.

Jednostka wykorzystuje nieformalne kontakty z absolwentami kierunku *Filologia włoska* do uzyskania opinii absolwentów pracujących w zawodach związanych ze studiowanym

kierunkiem. Opinie absolwentów wykorzystywane są do wprowadzania zmian w programie studiów.

2.3.

Rekrutacja kandydatów na studia I stopnia na filologii włoskiej w trybie stacjonarnym odbywa się na zasadzie rankingu z progiem kwalifikacji 30 pkt. W przypadku studiów niestacjonarnych nie obowiązuje próg kwalifikacji. Warunkiem przyjęcia jest świadectwo dojrzałości uzyskane w trybie „nowej” lub „starej” matury, posiadanie Matury Międzynarodowej (IB), Matury Europejskiej (EB) lub świadectwa maturalnego uzyskanego za granicą uprawniającego do ubiegania się o przyjęcie do szkoły wyższej. Równe szanse kandydatów zapewniają obowiązujące na UW jednolite przeliczniki wyników różnych typów matur na wyniki nowej matury oraz przyjęcie przez Katedrę Italianistyki tych samych zasad rekrutacji na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Dla kandydatów obowiązują ogólne kryteria postępowania kwalifikacyjnego na UW, obejmujące wyniki egzaminów maturalnych na poziomie podstawowym lub rozszerzonym z przedmiotów obowiązkowych oraz maksymalnie dwóch przedmiotów dodatkowych. Podstawą kwalifikacji są wyniki uzyskane na egzaminie maturalnym z języka polskiego i wybranego drugiego języka nowożytnego (w tym, rzecz jasna włoskiego), co gwarantuje przejrzystość i selektywność kryteriów kwalifikacji na oceniany kierunek studiów. Przedmioty zdawane na poziomie podstawowym mają przelicznik 1, a na poziomie rozszerzonym przelicznik 0,6. Dla cudzoziemców kwalifikowanych na innych zasadach niż obywatele polscy obowiązuje egzamin ustny (rozmowa kwalifikacyjna w celu sprawdzenia kompetencji językowych kandydata oraz jego zainteresowań humanistycznych, ze szczególnym naciskiem na zainteresowanie historią, kulturą i literaturą włoską). Zasady rekrutacji na studia I stopnia są przejrzyste i bezstronne, uwzględniają także zapisy Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie trybu podejmowania decyzji o zwiększeniu ogólnej liczby studentów studiów stacjonarnych w uczelni publicznej powyżej 2% ogólnej liczby studentów studiów stacjonarnych studiujących w poprzednim roku akademickim (Dz. U. Nr 191, poz. 1137).

Zasady rekrutacji na oceniany kierunek studiów opublikowane są na stronach internetowych Wydziału oraz Uczelni. System rekrutacji na studia I stopnia nie wymaga znajomości języka włoskiego. Dobór kandydatów pozwala na selekcję najlepszych i działa w sposób obiektywny. Jednak zdarza się, że niektórzy kandydaci traktują studia I stopnia na kierunku *filologia włoska* jako kurs z zakresu znajomości języka włoskiego, a nie studia filologiczne, co w opinii pracowników utrudnia proces uzyskiwania efektów kształcenia pozostałym studentom oraz zaniża komfort prowadzenia zajęć. Jest to spowodowane często brakiem świadomości kandydatów na temat koncepcji studiów filologicznych.

Samorząd studentów ma możliwość oddelegowania swojego przedstawiciela do komisji rekrutacyjnej, jednak nie jest to praktykowane ze względu na brak dostępności i chęci przedstawiciela studentów do angażowania się w działania organizacyjne Jednostki w okresie wakacyjnym. Student może zmienić tryb studiów z niestacjonarnego na stacjonarny wyłącznie przystępując ponownie do rekrutacji.

O przyjęcie na pierwszy rok studiów II stopnia w Katedrze Italianistyki mogą się ubiegać osoby, które uzyskały dyplom licencjata, magistra, inżyniera lub równorzędny. Przyjęcia na studia II stopnia odbywają w drodze otwartego konkursu, na podstawie średniej arytmetycznej: ze średniej oceny z całego toku studiów oraz oceny na dyplomie licencjackim.

Kandydaci muszą mieć udokumentowaną znajomość języka włoskiego na poziomie C1. Absolwenci studiów innych niż italianistyczne obowiązani są przedstawić certyfikat biegłości językowej (włoski C1) lub certyfikat PLIDA, CILS, CELI na poziomie C1 albo zdać egzamin z języka włoskiego na poziomie C1 w Katedrze Italianistyki (zakres i struktura egzaminu są identyczne z egzaminem z języka włoskiego dla III roku italianistyki), co gwarantuje

ujednolicone i jednocześnie odpowiednio wysokie przygotowanie językowe do podjęcia studiów II stopnia. Kandydaci z dyplomem zagranicznym zarówno Polacy, jak i cudzoziemcy zdają egzamin w formie rozmowy kwalifikacyjnej, której celem jest zarówno sprawdzenie kompetencji językowych kandydata, jak i jego wiedzy w obszarze nauk humanistycznych, ze szczególnym naciskiem na historię, kulturę i literaturę włoską. Kierunek filologia włoska nie przystąpił do rekrutacji w trybie potwierdzania efektów uczenia się (PEUS) uzyskanych poza sformalizowanym szkolnictwem wyższym (zasady określa Uchwała Senatu UW nr 373 z dn. 20.05.2015). Jednak obowiązujące zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia, dopuszczające do ubiegania się o przyjęcie na studia kandydatów, którzy nie ukończyli licencjackich studiów na kierunku filologia włoska są zbieżne z w/w regulacjami: osoby, które mają doświadczenia zawodowe lub życiowe związane z językiem włoskim mogą podjąć studia drugiego stopnia i uzyskać tytuł zawodowy magistra.

Student kierunku ma prawo ubiegać się o uznanie efektów kształcenia uzyskanych na innym kierunku studiów poprzez podanie do kierownika do spraw studenckich, przy spełnieniu zasady równoważności przedmiotów (ustalanej indywidualnie dla każdego przypadku przez kierownika Katedry Italianistyki do spraw studenckich na podstawie zgodności sylabusów).

Szczegółowe informacje dot. wpisów warunkowych, powtarzania roku oraz postanowień szczególnych dotyczących trybu zdawania egzaminów (w tym egzaminów poprawkowych) zamieszczone są w regulaminie Katedry Italianistyki dostępnym na stronie internetowej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

2.1.

Program i plan studiów dla kierunku filologia włoska prowadzonego w Katedrze Italianistyki UW oraz formy i organizacja zajęć, a także czas trwania kształcenia i nakład pracy studenta umożliwiają studentom obu stopni osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia w zakresie kształcenia językowego oraz przygotowania do prowadzenia badań w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa.

2.2.

Zakres i poziom założonych efektów kształcenia jest właściwie weryfikowany poprzez prace etapowe i egzaminacyjne, projekty, prace dyplomowe i osiągnięcia naukowe studentów. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów oraz aktywizujące i interaktywne formy pracy. Studenci otrzymują informację na temat przyczyn uzyskania określonych wyników i ocen. Metody weryfikacji efektów kształcenia stosowane w Jednostce są dostosowywane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, potrzeb studentów pracujących czy studiujących więcej niż jeden kierunek studiów.

2.3.

W Katedrze Italianistyki są stosowane formalnie przyjęte, opublikowane, spójne i przejrzyste zasady rekrutacji kandydatów, które uwzględniają założone efekty kształcenia. Rekrutacja na kierunek *Filologia włoska* pozwala na dobór kandydatów o najlepszych kwalifikacjach. Zasady dyplomowania, oraz uznawania efektów i okresów kształcenia uzyskiwane na kierunkach pokrewnych są prawidłowe. Jednostka nie prowadzi procedury potwierdzania efektów uczenia zdobytych poza formalnym systemem studiów.

Dobre praktyki

Prowadzenie identycznego egzaminu znajomości języka włoskiego przeprowadzanego dla III roku filologii włoskiej (poziom C1) dla absolwentów studiów innych niż italianistyczne

ubiegających się o przyjęcie na II stopień studiów, którzy nie posiadają wymaganego certyfikatu biegłości.

Zalecenia

Zaleca się udoskonalenie zajęć przygotowujących do napisania pracy dyplomowej w szczególności z zakresu słownictwa, niezbędnego do profesjonalnego operowania językiem włoskim w pracach badawczych.

Zaleca się wprowadzenie do programu studiów większej liczby modułów zajęć związanych z umiejętnościami z zakresu wykonywania tłumaczeń specjalistycznych np. prawniczych, handlowych.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na wydziale zbudowany jest w oparciu o Zarządzenie nr 76 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 4 grudnia 2012 r. w *sprawie systemów zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na wydziałach oraz w innych jednostkach organizacyjnych prowadzących studia na Uniwersytecie Warszawskim*, a także opracowane przez Uczelniany Zespół Wskazówki i propozycje rozwiązań dotyczące systemu zapewniania i doskonalenia jakości na wydziałach i innych jednostkach kształcących studentów. Wytyczne te dotyczą zasad monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania i ich efektów, zasad oceniania studentów i doktorantów, zasad zapewniania jakości kadry dydaktycznej, zasad przeglądu i podnoszenia jakości zasobów do nauki i środków wsparcia dla studentów, zasad gromadzenia, analizowania i publikowania informacji na temat jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim.

Spis procedur związanych z doskonaleniem procesu zapewniania jakości kształcenia zawiera Wydziałowy System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Neofilologii UW (Uchwała Rady Wydziału Neofilologii UW z dnia 24.06.2014r.).

Wydziałowy system zapewniania jakości kształcenia w zakresie zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia obejmuje: analizę efektów kształcenia, analizę sylabusów (w tym efektów kształcenia) oraz analizę planu studiów. Zgodnie z zapisami systemu przy projektowaniu i monitorowaniu programu kształcenia zasięga się opinii interesariuszy wewnętrznych tj. nauczycieli akademickich (poprzez konsultacje) oraz studentów (poprzez ankiety studenckie). W toku prac nad programem kształcenia uwzględnia się potrzeby rynku pracy poprzez współpracę (niesformalizowaną) z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Z punktu widzenia ciągłości podejmowanych działań należy rozważyć większą formalizację działań realizowanych z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Katedra Italianistyki współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tym z Ambasadą Włoch, Włoskim Instytutem Kultury, Włoską Izbą Handlową, Stowarzyszeniem „Italiani in Polonia”. Forma współpracy nie ma charakteru sformalizowanego i opiera się w dużym zakresie o realną współpracę wykładowców z przedstawicielami tych instytucji. Przedstawiciele tych instytucji są często absolwentami ocenianego kierunku, co zapewnia Władzom Katedry możliwość zasięgania opinii o programie studiów u absolwentów.

Specyfika kierunku, a przede wszystkim liczba studentów studiujących na ocenianym kierunku studiów uzasadnia nie zawsze sformalizowany system zapewniania jakości kształcenia,

choćby w zakresie pozyskiwania informacji o programie studiów. Studenci mogą inicjować zmiany w projektowaniu i realizacji efektów kształcenia oraz przebiegu procesu dydaktycznego, choć jednostka nie uwzględnia udziału studentów we wszystkich gremiach.

Samorząd studencki na spotkaniu z ZO wskazał, że większość spraw związanych z procesem doskonalenia jakości kształcenia na kierunku *Filologia włoska* odbywa się w obrębie *Katedry Italianistyki* i nie ma potrzeby powoływania przedstawiciela studentów z kierunku do WZJK. Reprezentanci studentów w Radzie Wydziału nie są chętni do angażowania się w jej pracę ze względu na dużą ilość spraw naukowych, która ich nie dotyczy i małe w ich mniemaniu przełożenie Rady na kształcenie na kierunku *Filologia włoska*. Procedury monitorowania i weryfikowania programów kształcenia nie są w pełni usystematyzowane, jednak ze względu na niewielki rozmiar Jednostki, proces ten nie wymaga znacznego formalizowania. Samorząd studencki na spotkaniu z ZO wskazał na swój czynny kontakt z władzami *Katedry Italianistyki* w pracach nad zmianami programu studiów na kierunku *Filologia włoska*. Przykładowo samorząd studencki zaproponował wprowadzenie do programu studiów II stopnia kursu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i postulat ten ma być w najbliższym czasie zrealizowany w nowym programie studiów. W razie problemów studenci mogą kontaktować się z Kierownikiem Katedry ds. studenckich, bądź bezpośrednio z Kierownikiem Katedry. Przykładem takiego działania jest złożenie przez samorząd studencki pisemnej skargi w imieniu studentów II roku kierunku *Filologia włoska* wobec jednego z prowadzących zajęcia. Osoba, której dotyczyła skarga, miała w wyniku interwencji studentów przygotować nowy plan modułu, a jej zajęcia były hospitowane. Jednostka w raporcie samooceny wskazała na szerokie konsultacje propozycji zmian w programie studiów ze studentami, jednak studenci na spotkaniu z ZO przyznali, że nie wiedzą o tego typu działaniach czy spotkaniach ze studentami. Jednostka w projektowaniu planów studiów uwzględnia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Przykładowo w Jednostce zorganizowano tzw. posiedzenia okrągłego stołu, gdzie zaproszono blogerkę, która pozostaje w stałym kontakcie z Polakami mieszkającymi we Włoszech. Zaproszono też przedstawicieli studentów oraz nauczycieli akademickich celem dyskusji o zmianach w programie studiów. Studenci ocenianego kierunku co semestr dokonują oceny zajęć dydaktycznych oraz osób prowadzących zajęcia.

Należy zwrócić uwagę, że ankiety studenckie, które są formą uzyskiwania informacji o programie kształcenia prowadzone są na poziomie ogólnouczelnianym z jednakowym zestawem pytań dla wszystkich kierunków realizowanych na Uniwersytecie Warszawskim. Powoduje to, iż nie ma możliwości dodania pytań np. istotnych dla kształcenia językowego. Studenci kierunku *Filologia włoska* mają możliwość wypowiedzenia się na temat konkretnych prowadzących zajęcia w ankiecie studenckiej, jednak nie mają możliwości wyrażenia swojej opinii względem całości programu studiów – jego mocnych i słabych stron.

Na ocenianym kierunku dotychczas nie modyfikowano opisu efektów kształcenia. Obowiązują efekty kształcenia uchwalone Uchwałą nr 512 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 maja 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów na Uniwersytecie Warszawskim. W związku z powyższym trudno ocenić skuteczność wewnętrznego systemu w zakresie modyfikacji opisu efektów kształcenia. Jednostka w projektowaniu przedmiotów złożonych tj. PNJW w celu zachowania spójności treści i efektów wprowadziła koordynatorów kształcenia modułu PNJW na każdym roku studiów oraz stopniu kształcenia, co sprzyja unikaniu powtórzeń treści kształcenia, a także umożliwia bieżącą weryfikację stopnia osiągnięcia efektów kształcenia.

W Katedrze na bieżąco analizowane są wyniki sesji egzaminacyjnej czy też dobór tematów prac dyplomowych i omawiane są na spotkaniach Katedry. Katedra analizuje również skreślenia studentów, które są istotne w szczególności na i po pierwszym roku studiów. Wynika to przede wszystkim z trudności kierunku oraz tego, że część studentów traktuje

kierunki filologiczne jako „kursy językowe” i po doskonaleniu języka osoby te rezygnują ze studiów.

W jednostce prowadzona jest bieżąca ocena programu studiów - sylabusów, tj. trafności stosowanych metod zajęć, metod kształcenia oraz metod weryfikacji i oceniania zakładanych efektów kształcenia. Weryfikacja sylabusów przeprowadza jest dwa razy w roku akademickim i przez miesiąc umożliwiona jest modyfikacja sylabusów w systemie USOS. Modyfikacji dokonują pracownicy prowadzący dany przedmiot, a w przypadku przedmiotów realizowanych przez kilka osób, decyzje podejmuje koordynator przedmiotu.

W ramach weryfikacji efektów kształcenia wszystkie prace dyplomowe podlegają analizie w systemie antyplagiatowym. Na podstawie wygenerowanego raportu, opiekun potwierdza lub neguje autorski charakter pracy. Wyniki przeglądu procesu dyplomowania są omawiane podczas spotkań Katedry. W jednostce prowadzony jest trzyetapowy proces korekty językowej pracy dyplomowej, co sprzyja jakości prac dyplomowych. Prace dyplomowe pod względem poprawności językowej nadzorują i korygują: promotor, lektorzy (Włosi) oraz praktykanci/stażyści z Włoch w ramach programów UE.

Jednostki w tym Wydziały są zobowiązane do corocznego składania sprawozdań z oceny własnej, z których opracowuje się rekomendacje dla wszystkich wydziałów w określonych zakresach. Analiza rekomendacji wskazuje, że Wydział wdraża ogólnouniwersyteckie wskazówki ustalone przez Zespół Uczelniany.

3.2.

Informacje dotyczące zasad rekrutacji, w tym kryteria przyjęć na studia znajdują się na wydzielonej uniwersyteckiej stronie internetowej związanej z rekrutacją. Informacje dotyczące kart przedmiotów umieszczone są w systemie USOS.

Informacje dotyczące toku studiów na kierunku filologia włoska, spraw organizacyjnych, kadry dydaktycznej oraz toku studiów, znajdują się na stronie internetowej Katedry (<http://italianistyka.uw.edu.pl/>) i nie zawsze są na bieżąco aktualizowane we wszystkich zakresach.

Studenci mają ponadto nieograniczony dostęp w formie elektronicznej do *Regulamin Uniwersytetu Warszawskiego*, *Regulamin Katedry Italianistyki*, *Regulamin Samorządu studentów*, informacji o wymianie międzynarodowej i krajowej w ramach programów *MOST*, *Erasmus+*, *DITALS*, informacji o systemie punktów ECTS i zasadach przypisywania punktów przedmiotom, zasad dyplomowania, zasad ubiegania się o pomoc materialną, linków do wykazu przedmiotów realizowanych w *Katedrze Italianistyki*, systemów USOS i APD oraz strony internetowej *Koła Naukowego Studentów Italianistyki UW*. Informacje dotyczące wyników jakości kształcenia są dostępne na stronie ogólnouniwersyteckiej i dostępne są zarówno dla studentów, jak i kandydatów na studia.

Jednostka zapewnia kompletny dostęp do informacji związanych z przebiegiem procesu rekrutacji, progami punktowymi itp. Plany zajęć oraz terminy konsultacji prowadzących zajęcia zamieszczone są na tablicy ogłoszeń znajdującej się obok sekretariatu *Katedry Italianistyki* oraz w gablotach informacyjnych umieszczonych w ciągu komunikacyjnym prowadzącym do sekretariatu Katedry (budynek przy ul. Oboźnej 8). Studenci kierunku Filologia włoska nie oceniali jak dotąd dostępu do informacji, jakości i aktualności stron internetowych oraz systemu USOS, jednak możliwość nieformalnego zgłaszania swoich uwag jest w pełni wystarczająca.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości w jednostce prowadzącej wizytowany kierunek jest wdrożony i udoskonalany. Opracowano procedury, strukturę organizacyjną oraz funkcje poszczególnych elementów WSZJK, jak również podział kompetencji pomiędzy nimi. Z uwagi

na skalę kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest uzasadniony mniej formalny charakter działań podejmowanych przez Władze Katedry.

System zawiera procedury obejmujące wszystkie formy kształcenia i obszary ważne dla jakości kształcenia. Zapewniony jest udział kadry akademickiej i studentów w procesie określania efektów kształcenia; prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym (niesformalizowana) zapewniła udział w powyższym procesie interesariuszy zewnętrznych. Samorząd studencki jest czynnym reprezentantem społeczności studenckiej w wyrażaniu opinii, dotyczącej oczekiwań studentów w stosunku do kształcenia na kierunku *Filologia włoska*. Samorząd studencki opiniuje efekty kształcenia i program studiów. Studenci nie uczestniczą w posiedzeniach gremiów jakościowych, co nie zapewnia im w pełni wpływu na decyzje w zakresie jakości kształcenia. Dzięki niewielkiej liczbie pracowników i studentów *Katedry Italianistyki* przepływ informacji działa na wysokim poziomie, a wszelkie niejasności są błyskawicznie wyjaśniane.

Weryfikacja form i metod stosowanych w realizacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie kształcenia i na wszystkich rodzajach zajęć. System zapobiega plagiatom i wspomaga ich wykrywanie.

W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Zasadne wydaje się, jednakże zintensyfikowanie i sformalizowanie prac z interesariuszami zewnętrznymi.

Zalecenia

Ze względu na fakt, iż ankieta studencka nie zawiera pytań dotyczących całego cyklu kształcenia, zaleca się organizację spotkań kierownictwa katedry z ogółem studentów kierunku *Filologia włoska*, w szczególności studentów ostatniego roku studiów, celem poznania ich opinii na temat programu studiów oraz poprawę świadomości na temat możliwości udziału w procesie zapewniania jakości kształcenia.

Zaleca się zachęcenie studentów do większego włączania się do procesu zapewniania jakości kształcenia.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia Jednostka zgłosiła 12 osób, w tym 2 profesorów zwyczajnych, 3 doktorów habilitowanych i 7 doktorów. Identyfikacyjnie przedstawia się też minimum kadrowe studiów drugiego stopnia. Dorobek naukowy jedenaścioro wykładowców dotyczy filologii włoskiej, zaś dorobek jednej osoby wykracza poza tę specjalność językową. Reprezentowane dyscypliny to w ośmiu przypadkach literaturoznawstwo, a w czterech językoznawstwo. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „filologia włoska” spełnia więc wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych. W Katedrze Italianistyki pracuje poza tym na pełnych etatach 4 nauczycieli akademickich w stopniu magistra oraz 1

lektor włoski, który jest zatrudniony w ramach umowy międzyrządowej. W celu zapewnienia obsady wszystkich zajęć przewidzianych programem studiów na obu stopniach, prowadzenie zajęć zlecane jest też osobom spoza Jednostki, o potwierdzonych kompetencjach akademickich i prestiżu zawodowym.

Zajęcia z Praktycznej Nauki Języka Włoskiego prowadzone są też przez doktorantów związanych z Jednostką. Kształcenie w ramach PNJW prowadzone jest przez kadre, której praca jest koordynowana na poszczególnych latach przez osoby o największym doświadczeniu i uznanych osiągnięciach w tym zakresie (są to między innymi recenzenci podręczników do nauczania języka włoskiego na poziomie MEN oraz egzaminów gimnazjalnych i maturalnych dla OKE itp.). Odczuwany jest jednak brak wykładowcy etatowego, specjalizującego się w nauczaniu języka włoskiego, zatrudnionego na stałe, który koordynowałby i zapewniał ciągłość procesu dydaktycznego dla I roku studiów licencjackich.

Wykładowcy ocenianego kierunku wykorzystują w nauczaniu nowoczesne technologie, proponując studentom wykłady multimedialne, pokazy filmów, korzystanie z zasobów Internetu. Używają też na zajęciach wyposażenia technicznego sal, a także korzystają z pracowni komputerowej.

Jak wykazały hospitacje zajęć odbyte przez członków ZO w trakcie wizytacji, wykładowcy wykazują wysokie kompetencje merytoryczne oraz dydaktyczne, wyrażające się również poprzez wdrażanie nowoczesnych metod kształcenia ukierunkowanych na zaangażowanie studentów w proces uczenia się i w procesy badawcze (przykładem są tu np. zajęcia z *Lingwistyki korpusowej* oraz z *PNJW: Warsztaty translatorskie*).

4.2.

Nauczyciele akademicy prowadzący poszczególne przedmioty mają odpowiednie do zakresu tych przedmiotów kompetencje merytoryczne, wynikające z ich dorobku naukowego, a także odpowiednie do poziomu akademickiego przygotowanie dydaktyczne.

Zajęcia literaturoznawcze obejmujące wiedzę o literaturze włoskiej prowadzone są przez nauczycieli mających w swym dorobku liczne publikacje, zarówno monografie, jak i artykuły naukowe, dotyczące poszczególnych epok literackich (np. XIV, XVI i XVII w., współczesność), poświęcone zróżnicowanej tematyce (takiej jak teatr włoski i jego historia, poezja, powieść, krytyka literacka) i szeregowi autorów (m.in. Giovanni Boccaccio, Niccolò Machiavelli, Giorgio Caproni, Carlo Goldoni, Elsa Morante, Antonio Tabucchi i wielu innych). W dorobku naukowym niektórych wykładowców jednostki figuruje też tematy i szereg zagadnień z pogranicza literaturoznawstwa i badań nad kulturą oraz realioznawstwa (np. na temat filmu włoskiego czy dialogu kultur), co dobrze koresponduje z potrzebą obsadzenia zajęć wymagających tego typu przygotowania (np. *Historia kina włoskiego czy Włoskie obyczaje, folklor i tradycje*). Obecnie nie ma jednak w jednostce specjalisty kulturoznawcy.

Zajęcia językoznawcze przewidziane w programie studiów zapewnione są przez specjalistów tej dyscypliny. Szereg przedmiotów ściśle odpowiada badaniom naukowym poszczególnych pracowników, np. zajęcia na drugim stopniu studiów z retoryki i komunikacji korespondują z badaniami prowadzonymi w ocenianej jednostce nad tą tematyką, a zajęcia ze stylistyki i normy językowej na pierwszym stopniu studiów z badaniami poświęconymi tej właśnie tematyce.

Pewna dysproporcja, którą stwierdza się między liczbą wykładowców z literaturoznawstwa (8) a językoznawstwa (4) ma, jak się wydaje, konsekwencje w obsadzie zajęć typu językoznawczego, pt. *Dialekty włoskie* oraz *Język i społeczeństwo*: zajęcia te prowadzone są przez literaturoznawcę. Zajęcia o charakterze specjalizacyjnym powierzane są również osobom spoza jednostki, które są specjalistami w danej tematyce (np. zajęcia z przekładu prowadzą znani tłumacze literatury włoskiej, a zajęcia z lingwistyki korpusowej profesor wizytujący z uczelni włoskiej).

Seminaria licencjackie są prowadzone przez samodzielnych nauczycieli akademickich lub nauczycieli ze stopniem doktora, seminariami magisterskimi opiekują się samodzielni nauczyciele akademicy. Doświadczenie badawcze i dydaktyczne tych pracowników daje rękojmię osiągania celów i efektów kształcenia zakładanych dla tych zajęć, co zostało potwierdzone w trakcie wizytacji dzięki analizie wybranych prac dyplomowych (wyniki tej analizy opisane są w załączniku).

Kompetencje dydaktyczne pracowników Jednostki, ich zaangażowanie i doświadczenie, a także wykorzystywanie przez nich innowacyjnych metod kształcenia oraz nowych technologii zostały potwierdzone także poprzez hospitacje zajęć, przeprowadzone w trakcie wizytacji, zarówno w odniesieniu do osób należących do minimum kadrowego, jak i spoza minimum.

4.3.

Jednostka prowadzi właściwą politykę kadrową, tak ze względu na dobór pracowników naukowo-dydaktycznych, jak i promowanie ich rozwoju naukowego i podnoszenie kompetencji dydaktycznych. W latach podlegających ocenie, liczba pracowników powiększyła się, przy czym jeśli chodzi o nauczycieli akademickich, to ich rekrutacja odbyła się w ramach otwartych konkursów, a warunki wymagane od kandydatów uwzględniały potrzeby wynikające z realizowanego przez jednostkę programu kształcenia.

Obecnie Jednostka uzyskała zgodę Rady Wydziału na ogłoszenie konkursu dla adiunkta językoznawcy, w zastępstwie osoby oddelegowanej jako konsul RP w Mediolanie, zostały też rozpisane dwa konkursy w związku z końcem zatrudnienia dwóch innych osób. Jednostka wystąpiła także z wnioskiem konkursowym dla nauczyciela akademickiego, który miałby sprawować zajmować się koordynacją nauczania PNJW na studiach licencjackich.

Naukowy rozwój pracowników Jednostki odbywa się w ramach samokształcenia, kontaktów zagranicznych i krajowych, publikacji, udziału w konferencjach i gremiach naukowych. Katedra wspiera ten rozwój, między innymi także finansowo, w ramach środków BST (czyli dotacji celowej MNiSW przyznawanej na utrzymanie potencjału badawczego jednostki) i DSM (czyli dotacji celowej MNiSW na prowadzenie badań przez młodych naukowców), które przyznawane są pracownikom i doktorantom w drodze konkursu. Działania te przynoszą dobre efekty na polu rozwoju i doskonalenia kadry, o czym świadczy uzyskanie przez kilkoro pracowników kolejnych w ich karierze tytułów i stopni naukowych.

Dynamicznie prezentuje się doskonalenie pracowników w ramach podnoszenia kompetencji glottodydaktycznych, poprzez zachęcanie ich do udziału w szkoleniach i kursach we Włoszech, a także w Polsce. Również sama Katedra organizuje takie szkolenia w kooperacji z innymi uczelniami polskimi, a także z udziałem gości zagranicznych.

Praca młodszej kadry monitorowana jest przez pracowników bardziej doświadczonych; w ocenie kadry biorą udział także studenci mający możliwość wyrażenia swego zdania między innymi na koniec semestru w ramach ankiet studenckich, a także biorąc udział w komisjach konkursowych rozpisywanych w jednostce.

Ankieta studencka dotycząca oceny kadry prowadzącej zajęcia bazuje na krótkim kwestionariuszu zawierającym dziewiętnaście pytań, dostępnym w dwóch wersjach językowych, polskiej i angielskiej, dotyczącym oceny zajęć oraz przygotowania prowadzącego. Od ostatniego semestru, Jednostka poszerzyła ankietę studencką o dodatkowe pytania otwarte, co spotkało się z pozytywnym przyjęciem ze strony studentów. Studenci nie mają poczucia pełnej skuteczności procesu ankietyzacji. Wyniki ankiet są opracowywane przez *Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia*. Każdy nauczyciel indywidualnie otrzymuje opracowane komputerowo wyniki corocznych badań ankietowych dotyczących jego zajęć. Studenci na spotkaniu z ZO przyznali, że nie wiedzą w jaki sposób są wykorzystywane wyniki z ankiet studenckich.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, a także wymiaru prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych.

Dorobek naukowy oraz doświadczenie w działalności badawczej nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są zgodne z realizowanym programem i zakładanymi efektami kształcenia, jakkolwiek zauważyć można nieco słabszą korelację między dorobkiem naukowym a dydaktyką w przypadku niektórych zajęć o charakterze językoznawczym (np. zajęcia z *Dialektów włoskich* oraz seminarium *Język i społeczeństwo* prowadzone są przez literaturoznawcę).

Godną pochwałą jest polityka kadrowa Jednostki w zakresie podejmowania inicjatyw na rzecz powiększenia liczebności i rozwoju kadry oraz zwiększenia doskonałości kształcenia.

Zalecenia

Zaleca się zwiększenie w Jednostce liczby pracowników mających dorobek naukowy i dydaktyczny z językoznawstwa.

Wobec dużej liczby zajęć kulturoznawczych zaleca się sfinalizowanie zatrudnienia specjalisty z tego zakresu.

Zaleca się sfinalizowanie procedury zatrudnienia specjalisty z zakresu glottodydaktyki (w obszarze PNJW).

Zaleca się szersze informowanie studentów o przebiegu ankietyzacji i wynikach ankiet celem zmotywowania ich do wypełniania ankiet w sposób rzetelny.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Katedra Italianistyki prowadzi współpracę naukową z Uniwersytetem Toruńskim, Uniwersytetem Łódzkim, Uniwersytetem Szczecińskim oraz Instytutem Badań Literackich PAN i Narodowym Forum Muzyki. Realizowane są projekty badawcze i edytorskie, których owoce przekładają się na polepszanie koncepcji kształcenia i pomagają w weryfikacji efektów kształcenia. We współpracy z wymienionymi wyżej uniwersytetami zorganizowano szkolenie dla nauczycieli. Pracownicy Katedry Italianistyki uczestniczyli w realizacji projektów w ramach Program Operacyjny Kapitał Ludzki: Kształcenie kadr dla potrzeb rynku flexicurity i gospodarki opartej na wiedzy – oferta kierunków nauk humanistycznych. Podjęta współpraca z IBL PAN zaowocowała zorganizowaniem kursu retoryki praktycznej. Od lat istnieje wspólne zaangażowanie Jednostki wraz z Narodowym Forum Muzyki w organizowanie festiwalu *Wratislavia Cantans*. Szczególną pozycję wśród interesariuszy zewnętrznych zajmuje Włoski Instytut Kultury w Warszawie, z którym Jednostka organizuje coroczne konferencje międzynarodowe. Wśród tematów konferencji można wskazać: Giorgio Bassani “Sostanzialmente un poeta”; “Il Dante dei moderni. La Commedia dall’Ottocento ad oggi”; “Dal nemico alla coralità”; “... centomila Pirandello”. Absolwenci filologii włoskiej UW są zatrudniani w Instytucie oraz zdobywają doświadczenie w rozwijaniu badań naukowych i popularyzacji wiedzy. Owocem współpracy z Włoskim Instytutem Kultury jest propagowanie języka i kultury włoskiej w postaci przeglądu filmów, prezentacji dramatów oraz wykładów na temat literatury i wybitnych postaci Włoch. Docieranie do szerszego grona odbiorców jest możliwe dzięki zaangażowaniu pracowników Katedry we współpracę z radiem i telewizją przez udział w audycjach i programach promujących kulturę. Naukowcy z Katedry Italianistyki

zasiadają w gremiach jurorów festiwali filmowych i konkursów literackich oraz współpracują z redakcjami czasopism i wydawnictwami przez przygotowywanie recenzji. Biorą czynny udział w warsztatach języka włoskiego na targach książki oraz uczestniczą w lokalnych wydarzeniach kulturalnych promujących kulturę włoską.

Przedmiotem współpracy z otoczeniem gospodarczym jest organizowanie spotkań studentów z przedstawicielami izb gospodarczych oraz opracowywanie ekspertyz dla podmiotów gospodarczych i instytucji zarządzających nauką i oświatą.

Mimo dość intensywnych kontaktów z otoczeniem zewnętrznym, nie istnieją sformalizowane formy współpracy w postaci podpisanych umów lub form instytucjonalnego korzystania z opinii interesariuszy zewnętrznych w zakresie programu kształcenia i weryfikowania efektów kształcenia. Ponieważ studenci ocenianego kierunku nie odbywają praktyk zawodowych, nie ma też wypracowanych stałych form współpracy w zakresie uzyskiwania zewnętrznych opinii o jakości kształcenia w Katedrze. Relacje z otoczeniem opierają się na osobistym doświadczeniu pracowników Katedry, którzy są zaangażowani w prace poza macierzystą Jednostką.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mimo małej liczby pracowników i braku praktyk istnieją nieformalne kontakty z instytucjami zewnętrznymi, które pomagają angażować się pracownikom i studentom w kontakty z otoczeniem zewnętrznym, co owocuje doświadczeniem praktycznym i pozwala na uzyskiwanie tą drogą wiedzy na temat kształcenia w Katedrze.

Zalecenia

Zaleca się sformalizowanie formy kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym do projektowania koncepcji kształcenia poprzez podpisanie umów z instytucjami otoczenia zewnętrznego przewidujące formy uzyskiwania opinii i weryfikacji efektywnego korzystania z nich w ramach oceny efektów kształcenia.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Kształcenie na ocenianym kierunku zakłada od początku studiów prowadzenie maksymalnej liczby zajęć w języku włoskim, przy czym wyłącznie w tym języku prowadzone są prawie wszystkie przedmioty począwszy od drugiego roku studiów I stopnia. Ta praktyka sprzyja doskonałemu opanowaniu języka przez studentów rodzimych, ale także sprawia, że są one dostępne dla studentów zagranicznych znających język włoski.

Część zajęć na ocenianym kierunku jest prowadzonych przez wykładowców z Włoch, przy czym niektórzy z nich są zatrudnieni na stałe, inni przebywają na UW w ramach kontraktów lub staży. Liczna obecność rodzimych użytkowników języka włoskiego wśród kadry umożliwi studentom kontakt z tzw. żywym językiem, a także z kulturą Italii, także w wymiarze kultury życia codziennego, będącej uzupełnieniem tzw. kultury wysokiej. Zagraniczni wykładowcy prowadzą nie tylko zajęcia stricte językowe, ale też seminaria i konwersatoria, co znacząco wzbogaca ofertę dydaktyczną jednostki. Dodatkowo, stażyści z Włoch współpracują z opiekunami prac dyplomowych i studentami, przeprowadzając korektę językową takich prac.

Mocnym akcentem w zakresie umiędzynarodowienia studiów jest również prowadzenie wykładów przez gości Katedry Italianistyki, których imponująca lista za lata będące przedmiotem oceny liczy ponad 70 nazwisk. Są to wykładowcy pochodzący przede wszystkim z uczelni we Włoszech, ale także z innych państw europejskich, między innymi z Francji, Holandii, Hiszpanii, Irlandii, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Serbii, itd.

Studenci oprócz modułów języka włoskiego, odbywają lektorat z języka francuskiego na poziomie B1 oraz 4 semestry lektoratu innego wybranego języka obcego, prowadzące do uzyskania efektów kształcenia na poziomie B2. Uzyskanie kompetencji językowych na poziomie B2 z dodatkowego języka obcego dla niektórych może być trudne ze względu na duże obciążenie związane ze zdobywaniem efektów kształcenia z zakresu umiejętności z języka włoskiego i języka francuskiego. Studentów studiów magisterskich obejmują też zajęcia w innym języku obcym na poziomie B2.

W Uniwersytecie Warszawskim funkcjonuje *Dział Współpracy z Zagranicą*, jednak główna rola w procesie realizacji studenckich wyjazdów zagranicznych przypada koordynatorowi ze strony *Katedry Italianistyki*. Studenci mogą aplikować na wyjazdy w ramach umów związanych przez *Katedrę Italianistyki*. Studenci często też aplikują na wyjazdy w ramach umów związanych przez inne Jednostki w obrębie *Uniwersytetu Warszawskiego*. Najpopularniejszym wyborem studentów jest Uniwersytet w Bolonii. Obecnie proces aplikowania na wyjazdy zagraniczne jest upraszczany poprzez umożliwienie składania podań o wyjazdy drogą elektroniczną. Samorząd studentów ma swojego przedstawiciela w komisji, zajmującej się rekrutacją kandydatów na wymianę zagraniczną w ramach programu *Erasmus+*. Studenci kierunku *Filologia włoska* są w pełni poinformowani o możliwościach wyjazdu za granicę i chętnie z nich korzystają. Osoba, oddelegowana ze strony jednostki do wsparcia studentów w procedurach związanych z wyjazdami zagranicznymi wykazuje się dużym zaangażowaniem w swoje zadania, co skutkuje dużą ilością studentów chętnych do udziału w wymianach międzynarodowych.

Skala mobilności międzynarodowej pracowników jednostki w ramach programu Erasmus jest wysoka. Podpisano 50 umów, a na 12 osób zaliczonych do minimum kadrowego 9 brało udział w programie w ocenianym okresie, co dało w sumie 30 wyjazdów tego typu, przede wszystkim, co zrozumiałe, do różnych ośrodków uniwersyteckich we Włoszech.

Długa lista 43. podpisanych przez jednostkę umów Erasmus na wyjazdy studenckie daje studentom spore możliwości wyboru uczelni zagranicznej. Wysoka jest liczba studentów korzystających z tej oferty, zarówno w ramach wyjazdów na studia, jak i na praktyki (odpowiednio 179 i 59 osób skorzystało z tego rodzaju wyjazdu za granicę).

W ocenianym okresie jednostka podejmowała też liczne grono studentów (29.) z zagranicy, przede wszystkim w ramach programów Erasmus. Do Katedry przyjeżdża rocznie około 2 studentów w ramach praktyki zawodowej. Praktykanci wspierają Jednostkę m.in. w nauczaniu studentów języka włoskiego jako native speakerzy czy też pomagają w poprawianiu studenckich prac dyplomowych napisanych w języku włoskim.

Jako bardzo znaczącą należy ocenić międzynarodową mobilność naukowo-konferencyjną pracowników. Wyraża się ona ich uczestnictwem w szeregu konferencji odbywających się w wielu krajach europejskich, ale także w USA i Kanadzie.

Pracownicy jednostki współpracują też z licznymi międzynarodowymi sieciami badawczymi i gremiami naukowymi, należą do stowarzyszeń naukowych, są powoływani do rad naukowych konferencji i periodyków.

Szereg doktoratów w jednostce powstało i powstaje nadal w ramach współpromotorstwa międzynarodowego, czyli w systemie tzw. cotutelle z uniwersytetami zagranicznymi. Sprzyja to zacieśnianiu kontaktów międzyuczelnianych i wymianie doświadczeń naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych.

Współpraca naukowa i dydaktyczna z zagranicznymi uczelniami oraz międzynarodowa mobilność nauczycieli akademickich i studentów twórczo wpływa na koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku poprzez wzbogacanie jego oferty dydaktycznej. Wyrazem tego jest między innymi wachlarz zajęć specjalizacyjnych prowadzonych przez kadre, chętnie wybieranych przez studium, np. zajęcia z językoznawstwa korpusowego, filmu włoskiego, literatury włoskiej i inne.

Kooperacja z podmiotami zagranicznymi poszerza perspektywy rozwoju jednostki, umożliwiając także formułowanie programów zakładających uzyskanie w procesie kształcenia kompetencji do współdziałania w zakresie współpracy międzynarodowej w wielu dziedzinach życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Część nauczycieli akademickich zatrudnionych w Jednostce wprowadza do swoich modułów zajęć elementy kultury włoskiej, co ułatwia studentom podjęcie późniejszej pracy w środowisku międzynarodowym. Współpraca naukowa pracowników z zagranicznymi podmiotami sprzyja także pracy badawczej, umożliwia dostęp do najnowszej literatury, korpusów badawczych, słowników i innych materiałów niezbędnych w pracy neofilologa.

Informacje związane z procedurami związanymi z ubieganiem się o możliwość wyjazdu za granicę umieszczone są na stronie jednostki, a sposób ich przedstawia ułatwia procedury aplikacyjne studentom. Studenci nie mają problemów z uznawaniem efektów kształcenia zdobytych podczas wyjazdu zagranicznego. Od roku akademickiego 2015/16 studenci studiów magisterskich mogą realizować program *DITALS* dający uprawnienia do nauczania języka włoskiego w szkołach po przyznaniu certyfikatu *DITALS* przez komisję na *Università per Stranieri di Siena* w całej Unii Europejskiej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Umiejscowienie kształcenia na ocenianym kierunku, zarówno ze względu na zakres wymiany zagranicznej, jak i jakość kontaktów z ośrodkami zagranicznymi, należy ocenić bardzo pozytywnie.

Jednostka tworzy ku temu warunki poprzez prowadzenie kształcenia w języku obcym odpowiednio do profilu kierunku; wspiera również międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na tym kierunku, zaprasza do współpracy wielu wykładowców z zagranicy, w szerokim stopniu oferuje też możliwość kształcenia studentom zagranicznym.

Jednostka współpracuje w zakresie działalności dydaktycznej i naukowej z zagranicznymi instytucjami akademickimi, a także wykorzystuje wyniki tej współpracy w realizacji i doskonaleniu programu kształcenia na prowadzonym kierunku.

Dynamicznie rozwijająca się współpraca pracowników jednostki z licznymi międzynarodowymi sieciami badawczymi i gremiami naukowymi dobitnie świadczy o stopniu ich rozpoznawalności w międzynarodowym środowisku naukowym

Wysoka liczba umów Erasmus daje studentom spore możliwości wyboru miejsca studiów za granicą, z drugiej strony przyczynia się do napływu studentów z zagranicy do jednostki, co z pewnością potwierdza jej atrakcyjność w krajach Unii Europejskiej.

Studenci mają dostęp do informacji związanych z procedurami aplikacyjnymi, a Jednostka zapewnia im pełne wsparcie w kwestiach administracyjnych podczas starania się o udział w wymianie. Oprócz modułów zajęć z zakresu języka włoskiego studenci uczestniczą w dodatkowych lektoratach. Dzięki umiejscowieniu kadry dydaktycznej studenci są przygotowani do pracy zawodowej w międzynarodowym środowisku.

Dobre praktyki

Duża liczba umów partnerskich z zagranicznymi ośrodkami, co umożliwia studentom szeroki zakres wyboru miejsc, do których mogą wyjechać w ramach wymiany międzynarodowej.

Powołanie przedstawiciela studentów do komisji, opiniującej wnioski związane z aplikacjami studentów na wymianę zagraniczną.

Przyjmowanie studentów z zagranicy w ramach praktyki zawodowej, którzy prowadzą zajęcia ze studentami jako *native speaker*, a także pomagają w sprawdzaniu prac dyplomowych w języku włoskim pod kątem poprawności językowej, co jest rozwiązaniem unikatowym i zasługującym na podkreślenie.

Umożliwienie studentom aplikowania na wyjazdy zagraniczne w formie elektronicznej.
Umożliwienie studentom realizacji programu *DITALS*, dającego uprawnienia do nauczania języka włoskiego w Unii Europejskiej.

Zalecenia

Udział pracowników w wymianie Erasmus+, jakkolwiek dość wysoki, mógłby zostać jeszcze zintensyfikowany w ten sposób, by uczestniczyło w nim jak najwięcej pracowników jednostki, oczywiście naprzemiennie.

Zaleca się ponowną ewaluację efektów kształcenia, założonych dla modułu zajęć z dodatkowego lektoratu języka obcego ze względu na trudności w uzyskaniu przez studentów poziomu B2 z zakresu znajomości wybranego języka.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium

7.1.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone na ocenianym kierunku odbywają się w pomieszczeniach znajdujących się w dwóch budynkach: przede wszystkim w siedzibie Katedry Italianistyki na ul. Oboźnej 8 (4 sale dydaktyczne, w tym jedna na 120 osób, jedna na 60 osób oraz dwie mniejsze), a także dodatkowo w budynku przy ul. Dobrej 55, (5 sal na 18-30 osób, w tym 3 sale w pełnym wymiarze czasowym i 2 w wymiarze niepełnym) oddalonym o 400 metrów.

Katedra dysponuje w swej głównej siedzibie trzema odrębnymi niewielkimi salami, w których pracownicy wymiennie odbywają konsultacje ze studentami.

Istniejąca pracownia komputerowa jest wspólna dla studentów, doktorantów i pracowników.

Miejscem do pracy własnej studentów oraz pracowników jest w siedzibie Katedry tylko czytelnia jej biblioteki. W budynku na Oboźnej 8, poza czytelnią, zbyt mało jest także miejsc, w których studenci mogliby w wygodnych warunkach (dostępność stołu, krzeseł) spędzić czas pomiędzy zajęciami. Liczba i charakter sal, którymi dysponuje Katedra Italianistyki, prowadzi też niekiedy do sytuacji, że trudno jest zorganizować dodatkowy termin zajęć (np. w ramach odrabiania).

Większość sal zajęciowych wyposażona jest w urządzenia multimedialne, choć największa z nich, Sala Śląska, posiada tylko nagłośnienie. Łącze bezprzewodowe nie działa prawidłowo i nie w pełni realizuje zapotrzebowanie studentów w głównym budynku Katedry Italianistyki przy ulicy Oboźnej 8, natomiast w salach przy ulicy Dobrej nie ma problemów z dostępem do sieci internetowej.

W ramach obecnej infrastruktury, jednostka mimo relatywnie trudniejszych warunków lokalowych w starszym budynku na Oboźnej, ma jednak możliwość uwzględnienia sytuacji osób niepełnosprawnych ruchowo, w ten sposób, że w razie pojawienia się takiej potrzeby, zajęcia mogą być realizowane wyłącznie w nowoczesnym budynku na Dobrej 55 (takie rozwiązanie praktykuje inny kierunek neofilologiczny, mający identyczną jak italiści sytuację lokalową).

Potrzeby studentów o innej niż ruchowa niepełnosprawności są brane pod uwagę na bieżąco, co wyraża się między innymi umożliwianiem niestandardowego trybu zaliczeń (np. zamiana formy ustnej odpowiedzi na pisemną, umożliwienie zaliczania niektórych zajęć w systemie zdalnym, wydłużenie czasu egzaminu, itp.).

Obecnie na kierunku *Filologia włoska* zarejestrowane są 4 osoby z niepełnosprawnościami, a infrastruktura nie utrudnia im realizacji zapewnianych efektów kształcenia. *Biuro ds. Osób*

Niepełnosprawnych zapewnia m.in. pomoc asystentów transportowych, niezbędny sprzęt adaptacyjny, organizację transportu dla osób z niepełnoprawnością ruchową, przygotowanie materiałów w alternatywnych formach zapisu.

Uczelnia podjęła działania w celu rozwiązania sytuacji lokalowej, przedstawiając plan rozbudowy budynku Wydziału Neofilologii, gdzie przewidziano miejsca dla pracowników i studentów kierunku filologia włoska. W przyszłości budynek przy ul. Oboźnej 8 nie będzie użytkowany do dydaktyki.

7.2.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z własnych zasobów biblioteki Katedry Italianistyki, która wchodzi w skład Biblioteki Instytutu Romanistyki, Iberystyki i Italianistyki UW mieszczącej się na parterze budynku przy ul. Oboźnej 8. Księgozbiór italianistyczny tej biblioteki liczy ok. 11 000 woluminów i obejmuje wydawnictwa z zakresu literatury, kultury i języka włoskiego, a także słowniki i zbiór kilku prenumerowanych periodyków. Zasoby biblioteki, zawierające pozycje polskojęzyczne i obcojęzyczne, pozwalają studentom na przygotowanie prac dyplomowych z zakresu językoznawstwa, literatury, kultury, sztuki czy filmu. Studenci i pracownicy mogą też korzystać z zasobów książkowych pozostałych dwóch specjalizacji językowych. Mają też dostęp do BUW i wszystkich baz danych, którymi ta biblioteka dysponuje.

Biblioteka Katedry Italianistyki dysponuje pozycjami bibliograficznymi zalecanymi w ramach kształcenia na filologii włoskiej i wskazywanymi w sylabusach; należy też dodać, że zakupy nowych książek często inspirowane są dezyderatami pracowników, doktorantów oraz studentów. W czytelni biblioteki są 44 miejsca dla czytelników, którzy mają swobodny dostęp do części księgozbioru, w tym przede wszystkim do słowników i najbardziej potrzebnych podręczników do nauki języka. Do dyspozycji studentów i pracowników są tam też komputery mające połączenie z Internetem. Na miejscu jest również wypożyczalnia oraz dość obszerne pomieszczenia magazynowe. Biblioteka wyposażona jest w ksero, co jest bardzo przydatne w przypadku potrzeby korzystania z pozycji dostępnych jedynie w czytelni. Jednostka zapewnia stosowne udogodnienia osobom z niepełnosprawnościami, aby umożliwić im korzystanie z zasobów bibliotecznych, np. w formie przygotowania dla tych osób materiałów w alternatywnych formach zapisu, dodatkowego oświetlenia, udostępnienia większej powierzchni do pracy w czytelni.

7.3.

Część zajęć prowadzonych w jednostce już teraz odbywa się w nowoczesnych pomieszczeniach gmachu na ul. Dobrej 55, w pełni wyposażonych w sprzęt elektroniczny wspomagający proces edukacji.

Oceniana jednostka oczekuje też na przeniesienie do nowego budynku, co ma nastąpić w roku 2019, gdy rozbudowany zostanie budynek, o którym mowa wyżej. Nowe sale dydaktyczne i biura pracowników znacznie podniosą komfort pracy zarówno studentów, jak i nauczycieli akademickich.

W chwili obecnej jednostka wkłada duże staranie w to, żeby jak najlepiej wykorzystać możliwości swej głównej siedziby przy Oboźnej 8. Pomyślano na przykład o zgromadzeniu przenośnego sprzętu audiowizualnego (np. rzutniki, wizualizery, kamera), który jest używany w zależności od potrzeb w różnych salach i na różnych zajęciach.

Problemy związane z infrastrukturą są dostrzegane przez studentów, nauczycieli akademickich i władze Jednostki. Jednostka prawidłowo zidentyfikowała problemy, wynikające z ubogiej infrastruktury i podejmuje działania mające na celu zrekompensowanie niedogodności wynikających z tego tytułu.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Zajęcia odbywają się w dwóch nieodległych budynkach, co zapewne nie jest komfortowe dla studentów i pracowników, ale dzięki temu Jednostka ma lepsze możliwości lokalowe.

Księgozbiór biblioteki ocenianej Jednostki jest stale i dynamicznie powiększany, a z potrzebnych na bieżąco podręczników i słowników studenci mogą korzystać w ramach wolnego dostępu do półek. Zasoby biblioteczne Jednostki zawierają wszystkie potrzebne zasoby, niezbędne do realizacji założonych w programie studiów efektów kształcenia.

Studentom zapewniony jest dostęp do pracowni komputerowej i biblioteki w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.

Mimo infrastruktury, która objęta jest opieką konserwatora zabytków i jako taka nie może być łatwo przebudowywana, jednostka przewiduje i wprowadza udogodnienia w tym zakresie dla studentów z niepełnosprawnością ruchową lub inną. Pomimo niedostosowania budynku *Katedry Italianistyki* do potrzeb osób z niepełnosprawnościami motorycznymi, Jednostka jest w stanie umożliwić takim studentom inne warunki lokalowe – zmianę miejsca odbywania zajęć, a tym samym pełną realizację zakładanych efektów kształcenia w komfortowych warunkach. Mocną stroną Jednostki jest szeroki zakres wsparcia w zakresie zapewniania specjalistycznego sprzętu oraz pomocy w poruszaniu się, oferowany osobom z niepełnosprawnościami.

Zalecenia

Zaleca się umożliwienie dostępu do bezpłatnego Internetu we wszystkich salach budynku na ul. Oboźnej.

Zaleca stworzenie nauczycielom akademickim właściwych warunków do odbywania konsultacji ze studentami

Zaleca się sfinalizowanie przeniesienia jednostki do nowego nowoczesnego budynku

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

W Jednostce funkcjonuje system opieki i wspierania studentów w zakresie osiągnięcia efektów kształcenia. Stypendia za wysokie wyniki w nauce częściowo motywują studentów do nauki, jednak ze względu na niski odsetek studentów otrzymujący takie stypendium (mała grupa studentów), studenci zwykle nie odczuwają, że stypendium jest w ich zasięgu (np. dostaje go stale ta sama osoba). Studenci mają dostęp do informacji w zakresie ubiegania się o stypendium rektora, stypendium socjalne czy też zapomogę losową. Samorząd studencki ma dowolność w delegowaniu przedstawicieli do komisji stypendialnej, co pozwala na rozpatrywanie wniosków stypendialnych w sposób obiektywny dla studentów. W Jednostce aktywnie działają dwa studenckie koła naukowe: *Koło naukowe kultury włoskiej*, założone w bieżącym roku akademickim z inicjatywy studentów oraz koło naukowe *Sztuka włoska w tłumaczeniu*. Pierwsze z kół organizuje regularnie spotkania, na których studenci mają okazję wygłosić referaty na interesujące ich tematy, a każdy zainteresowany ma okazję ich wysłuchać. Studenci sami wychodzą z propozycjami interesujących ich tematów referatu np. *Machiavvelii w kulturze masowej*. Drugie z kół wyszło z inicjatywą przybliżania osobom wyjeżdżającym do

Włoch zabytków i kultury tamtego kraju. Celem tego powstają tłumaczenia materiałów z języka włoskiego na polski. Studenci rozwijają umiejętność rozstrzygania i interpretacji zawłości językowych oraz uczą się dostosowywania tłumaczenia do odbiorcy. Co więcej, studenci organizują warsztaty tłumaczeniowe dla osób zainteresowanych z i spoza kierunku *Filologia włoska*. Działalność w kołach naukowych owocuje udziałem w konferencjach naukowych, np. w konferencji na *Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego*. Ponadto studenci organizują konferencje, na które zapraszają prelegentów z innych jednostek, takich jak *Instytut Polonistyki, Instytut Sztuki PAN*. Studenci, działający w kołach naukowych, mają możliwość zdobycia umiejętności przydatnych na rynku pracy. Przykładowo osoby z koła naukowego zajmującego się tłumaczeniami, uzyskały prace zawodową związaną z czynnościami wykonywanymi wcześniej w kole naukowym.

Jednostka wspiera koła w działaniach logistycznych i organizacyjnych, np. takich jak uzyskanie dostępu do sal audytoryjnych. Studenci na spotkaniu z ZO wskazali na otwartość pracowników sekretariatu *Katedry Italianistyki* na inicjatywy studenckie. Koła naukowe są również silnie wspierane przez opiekunów ze strony Jednostki. Samorząd studencki, działający w ramach kierunku *Filologia włoska* liczy 5 osób i ma 2 przedstawicieli w Radzie Wydziału. Członkowie samorządu niechętnie angażują się w działania centralne ze względu na fakt, że w szerszych gremiach takich jak Rada Wydziału czy *Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia* niewiele spraw dotyczy bezpośrednio ich kierunku, a przełożenie na podejmowane decyzje jest niewielkie. Chętnie angażuje się natomiast we współpracę z władzami *Katedry Italianistyki*. Samorząd studencki jest finansowany centralnie przez Uniwersytet Warszawski – inicjatywy samorządu zyskują wsparcie merytoryczne i materialne, co ułatwia mu działalność kulturalną w Jednostce. Samorząd studencki działający w ramach *Katedry Italianistyki* nie ma swojego pomieszczenia ze względu na skromne możliwości lokalowe Jednostki. Samorząd ma zgodę na korzystanie z pomieszczenia samorządu studentów kierunku *Filologia germańska*, jednak nie pozwala to na swobodną realizację działalności statutowej.

Studenci są szczególnie motywowani do zdobywania efektów kształcenia związanych ze znajomością języka włoskiego, ponieważ mają świadomość konieczności późniejszego napisania pracy licencjackiej w języku włoskim oraz przystąpienia do egzaminu dyplomowego, prowadzonego w języku włoskim. Atmosfera panująca wśród pracowników *Katedry Italianistyki* sprzyja zdobywaniu efektów kształcenia i zachęca studentów do rozwijania swoich umiejętności poza programem studiów. Zatrudniony w Katedrze informatyk służy studentom pomocą m.in. w kwestiach obsługi technicznej systemów USOS i APD oraz w różnorodnych problemach informatycznych (rejestracja na zajęcia, podpinanie przedmiotów itp.). W *Uniwersytecie Warszawskim* działa *Centrum Wolontariatu*, gdzie studenci mają możliwość brania udziału w różnorodnych programach, w tym realizowanych przez organizacje pozarządowe. Studenci kierunków filologicznych mają możliwość zdobycia doświadczenia jako pedagodzy, pomagając dzieciom bądź też seniorom w nauce języków obcych.

Udogodnienia oraz sposób postępowania w przypadku osób z niepełnosprawnościami reguluje *Zarządzenie nr 5 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 marca 2005 roku w sprawie warunków studiowania osób niepełnosprawnych w Uniwersytecie Warszawskim*. Jednostką kierującą działaniami jest *Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych*, które stara się usuwać wszelkie bariery architektoniczne i transportowe oraz zapewniać studentom dostęp do zasobów informacyjnych. Jednostka wspiera osoby z niepełnosprawnościami w umożliwieniu im dostępu do zajęć dydaktycznych założonych w ramach programu studiów, których nie są w stanie realizować w sposób standardowy. Pomoc w alternatywnych formach zapisu materiałów dydaktycznego zawiera m.in.: pismo brajla, druk o zmienionej wielkości czcionki, nagranie audio, nagranie wideo, zapis elektroniczny. Osobom z niepełnosprawnościami przysługują urlopy okolicznościowe krótko- i długoterminowe ze względu na stan zdrowia oraz możliwość alternatywnej organizacji sesji egzaminacyjnej. Pomoc udzielana jest także pracownikom

prowadzącym zajęcia dydaktyczne, tak aby mogli likwidować wszelkie bariery osobom z niepełnosprawnościami. W Jednostce powołano tzw. *Radę ds. Osób Niepełnosprawnych*, w skład której wchodzi co najmniej trzech przedstawicieli studentów, w tym co najmniej jeden przedstawiciel samorządu i dwóch przedstawicieli studentów z niepełnosprawnościami.

Biuro Karier zapewnia studentom wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy, m.in. poprzez doradztwo zawodowe, szkolenia i warsztaty z zakresu metod aplikacyjnych stosowanych przez pracodawców oraz przygotowania dokumentów aplikacyjnych, udostępnianie ofert pracy i praktyk, targi pracy i spotkania z przedstawicielami przemysłu. Często też oferty pracy kierowane są przez pracodawców bezpośrednio do sekretariatu *Katedry Italianistyki*, a następnie przekazywane studentom. Studenci otrzymują odpowiednią pomoc kadry dydaktycznej w zakresie realizowanych prac dyplomowych. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów spełnia kryteria przejrzystości i skuteczności. Studenci na spotkaniu z ZO wyrazili zadowolenie z funkcjonowania sekretariatu *Katedry Italianistyki*.

8.2.

Studenci kierunku *Filologia włoska* otrzymują informacje o zapewnianych przez Jednostkę formach wsparcia za pośrednictwem strony internetowej *Katedry Italianistyki* oraz strony internetowej *Uniwersytetu Warszawskiego*, tablic ogłoszeniowych, sekretariatu *Katedry Italianistyki*, pracowników naukowo-dydaktycznych. Nie jest prowadzone badanie opinii studentów na temat jakości przekazu informacji czy też oferowanych przez Jednostkę form wsparcia przez nauczycieli akademickich oraz pracowników administracji i obsługi, jednak ze względu na niewielką liczebność kadry *Katedry Italianistyki* oraz studentów kierunku *Filologia włoska* formalizowanie tego procesu nie jest konieczne, a studenci dzięki swobodnym kontaktom z nauczycielami akademickimi i pracownikami administracyjnymi Jednostki mogą wyrażać swoją opinię na bieżąco w sposób nieformalny.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka zapewnia niezbędne wsparcie materialne i merytoryczne kołom naukowym i samorządowi studenckiemu. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na pomoc *Biura ds. Osób Niepełnosprawnych*, które zajmuje się zapewnianiem udogodnień, wspierających ich w zdobywaniu założonych efektów kształcenia. Jednostka zapewnia studentom niezbędne świadczenia socjalne, a studenci są poinformowani o możliwościach ubiegania się o poszczególne formy pomocy materialnej, takie jak stypendia rektora, zapomogi losowe, stypendia socjalne. Jednostka zapewnia odpowiednią obsługę administracyjną. Niewielkie rozmiary Jednostki sprzyjają transparentności i właściwemu przekazowi informacji. Obsługę administracyjną studentów zapewnia Sekretariat *Katedry Italianistyki*.

Dobre praktyki

Powołanie do *Rady ds. Osób Niepełnosprawnych* reprezentacji studentów, w tym reprezentacji studentów z niepełnosprawnościami.

Szeroki i kompleksowy wachlarz udogodnień oferowany osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności, umożliwiający im zdobywanie zakładanych dla kierunku studiów efektów kształcenia, mimo relatywnie trudnych warunków lokalowych.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności

System oceny studentów nie odwołuje się do konkretnych punktów <i>Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Warszawskim</i>, lecz odwołuje się do ustaleń prowadzących zajęcia i koordynatorów przedmiotów.	System oceny studentów jest zgodny z <i>Regulaminem Studiów Uniwersytetu Warszawskiego</i> i jest oceniany przez studentów pozytywnie.
Studenci nie mają pełnej możliwości wyboru tematu pracy dyplomowej.	Wybór tematu pracy dyplomowej jest ściśle związany z wyborem seminarium dyplomowego, który z kolei jest losowy ze względu na przeprowadzanie zapisów w systemie USOS. W ramach wybranego seminarium dyplomowego studenci mają swobodę w doborze tematu pracy dyplomowej.
Liczebność grup studenckich zależy od typu zajęć (s. 38 Raportu): zwraca uwagę stosunkowo duża ilość studentów - do 20 osób na zajęciach z języka kierunkowego. Pozostałe: konwersatoria - do 25 osób, ćwiczenia - do 25 osób, wykłady - dla całego roku, seminaria - do 15 osób, nie budzą zastrzeżeń, przy czym liczebność grupy seminaryjnej także zdaje się wysoka, chyba, że obejmuje studentów roku I i II, co zakłada, że ilość prac magisterskich prowadzonych rocznie przez wykładowcę nie przekracza 8.	Liczebność grup na module <i>Praktyczna Nauka Języka Włoskiego</i> nie przekracza 20 osób, na innych modułach ćwiczeniowych 25 osób, natomiast na seminariach 15 osób. Za zgodą osoby prowadzącej zajęcia limit ten może zostać powiększony. Liczebność grup na zajęciach jest pozytywnie oceniana przez studentów.
Pomieszczenia dydaktyczne zlokalizowane są w różnych budynkach UW, a zajęcia odbywają się bezpośrednio po sobie, co może utrudnić studentom punktualne docieranie na zajęcia.	Studenci kierunku <i>Filologia włoska</i> odbywają zajęcia w dwóch budynkach, a przerwy między zajęciami pozwalają im na przemieszczanie się pomiędzy kolejnymi modułami zajęć. Organizacja tygodniowego harmonogramu zajęć jest pozytywnie opiniowana przez studentów.
Zwrócono uwagę na niewystarczający rozwój kompetencji językowych studentów o zaawansowanym poziomie znajomości języka.	Większość studentów, rozpoczynających studia na kierunku <i>Filologia włoska</i> nie posiada kompetencji z zakresu posługiwania się językiem włoskim. Na początku roku akademickiego organizowane jest spotkanie ze studentami pierwszego roku, podczas którego studenci składają wstępne deklarację woli przynależności do danej grupy językowej (deklarują poziom znajomości języka włoskiego). Jednak w późniejszym etapie przynależność do grup językowych może być modyfikowana w zależności od stopnia zaawansowania kompetencji językowych. Podział na grupy językowe pod względem stopnia znajomości języka występuje tylko na 1 i 2 roku, na 3 roku wszyscy studenci zdobywają efekty kształcenia z tego samego poziomu, tak aby finalnie po ukończeniu studiów wszyscy absolwenci kierunku <i>Filologia włoska</i> osiągnęli te same efekty kształcenia.